

SOKOL AMERICKÝ

ROČNÍK XXXX.

CHICAGO, ILL., 15. ČERVNA 1918.

ČÍSLO 6.

Ku 50ti letému jubileu Sokola v Milwaukee, Wis.

O.J, prapore, výš nad hlavami
všem hnízdům zavlaž' sokolím,
ples, jásoť at' zní mezi námi
a hýří celým vůkolím!

Dnes svátek v rodině je naší —
hold čackým bratřím v Milwaukee
naš tábor z vřelých srdcí snáší
a skládá v projev hluboký . . .

Půl století poctivé práce
jich skráně zdobí vavříny,
boj po celé dvě generace
má význam pro nás dějinný!

Co od těžkých počátků dodnes
tu vykonáno v prospěch náš,
by Sokol do výše se povznes'
a sílil ducha, hrud' i páž!

Vždyť v této naší nové vlasti
se na třech frontách musel bít —
mrak temnoty duševní střeští,
by obrozen byl český lid!

Duch Náprstkův tu sítě zdárné
hloub v srdce česká zasadil,
a z něho v práci blahodárné
si Sokol vytknul další cíl!

Jak druhdy z hory Tábor heslo:
za volnost, rovnost, bratrství! —
Tak z hnízda Jeho dál se neslo,
že dnes se všude jasně stkví!

— — — — — ?
Dnes, bratři moji, v těžké chvíli,
kdy národ volá do zbraně,
co půl století zde jste síli,
necht' vzdorem mocně zaplane!!

A ve spojeném našem šiku
necht' světem otřese vzdor náš,
že od Atlantu k Pacifiku
je stráží Sokolů všech páž!

Že dávnou kletbu Hory Bílé
jsme schopni změnit v svobodu —
že půl století v plné síle
jsme zasvětili národu!!!

Jarka.

Kindling Fire in the "Melting Pot".

"The Foreign Language Press" is the subject of controversy here and there. Anyone having the welfare of America at heart, can see that anything disloyal should be suppressed, annihilated, and no mercy shown, every charge of sedition promptly investigated and the guilty severely punished. But because this is the land of freedom, a Republic of order in all matters growing out of the war, just as others in France for instance, or Switzerland, we have to be just to all of our people, human and careful with all the thoughts for the Stars and Stripes, and the true democracy for which we are fighting at present abroad. To ask for democracy of others and ourselves being unfair to our foreign-born citizens at least, or those, who intend to become such very soon, at home, would be just like kindling fire in the "melting pot."

Just read the following item and judge for yourself:

"A recommendation to congress to forbid the publication of newspapers and magazines in any foreign language was reported to Judge Landis by the May grand jury.

The grand jury held that many foreigners have conducted business and lived here without acquiring American ideals because they have been kept in touch with old country customs and news through the foreign language press. Judge Landis said he would forward the recommendation to Washington.

The text of the report on foreign language newspapers is as follows:

"Many foreign born have lived, existed and pursued their different vocations without learning or attempting to learn to speak or write the English language. It is apparent that this is due to the fact that they have been able to keep in touch with the news and customs in the countries from which they came, to the exclusion of the news and customs of the land of their adoption, by means of newspapers and magazines published in foreign languages.

Therefore, be it recommended by this federal grand jury that congress enact a law prohibiting the printing and publishing of newspapers and magazines in any and all foreign languages, thus necessitating foreigners reading American newspapers and magazines and becoming familiar with this language. We would thereby be preparing the future generations for full enjoyment of citizenship." "Chicago Daily Journal", June 1, 1918.

The whole world is fighting for liberty, democracy and freedom of all nations, and our President in his memorable note, in declaring war upon the common enemy of ours, the Germans and the Central powers, gave us the most beautiful assurance in regard the peace terms of the Allies, sympathy with all the small nations oppressed in Europe and bringing the present terrible struggle to victorious end in destruction of the autocracy and militarism of Germany and Austro-Hungary.

Not only the history of Europe, but also the latest agreement of the Kaiser and his vassal the emperor of Austria, are the proofs, what we may expect in case a peace, not based on sound principles of law or policy, may have in store for us in future struggles. We Americans can not give up anything for which the fight has begun, and in particular, it would definitely destroy the hope of the establishment of such a rule of peace in the future as our

President and lately the Secretary of the State have adumbrated in regard the equality, brotherhood and freedom of all the nations in the whole world! That according to our humble opinion constitutes exactly the democracy of all the people and for all the world! And if that is the case, then the above recommendation to Congress to forbid the publication of newspapers and magazines in any foreign language, without any differentiation or discrimination, as reported to Judge Landis by the May Federal Grand Jury in Chicago, Ill., with other similar efforts elsewhere (Iowa, Nebraska, etc) seem to be absolutely un-American, not in accord with the constitution of this great Republic and contrary to all the personal and other rights of those citizens, who happened to be born a little later perhaps but under the same in other lands beyond the sea, than the forefathers of those members of the jury, accepting such extremely unjustified measures toward some of the most patriotic, loyal and honest people, the best Allies of the Allies. And that not only in Europe, but the most willing supporters of the great institutions of the land, where they hoped to find the true democracy and liberty, after years, of oppression in Germany, Austro-Hungary, Bulgaria and Turkey. In Germany and the other lands, especially in Austria, they could not have their own schools, Bohemian, Polish, Slovak or Yugoslav, their press was in constant persecution, their educational institutions and societies, organizations political or economical suffering under the German rule of Hapsburgs and Magyars and their national inspirations being subjected with all their individual rights and privileges to autocratic wishes of the government combined with the "omnipotent" church of Rome or other creeds . . .

These people came to this country willing to work, to learn and to do their duty, they grasped the first opportunity to become the citizens of their beloved wife, the United States, not forgetting, as good and brave sons would do, their mother, the old Bohemia, Moravia, Slovaks lands, Croatia, Slavonia and Bosnia, just like the other Allies, the residents, natives and citizens from France, Italy, Portugal, Russia, Serbia, Greece and all the Spanish talking people from Southern Republics in America, our friends in Cuba, Hawaii, Philippine Islands etc. They all have their own publications, newspapers, magazines and journals and all have enjoyed with us in the United States of America the best political form of great nation of nations and different nationalities, as obedient children of Uncle Sam, and when he was in need, in distress or called to arms, we the Bohemians, Slovaks and Slavs always were right there on the spot with all those, born in this country, the Americans, as they call themselves, forgetting even that the Indians, the real ones, followed now the Stars and Stripes just as well. And why all this prejudice, why should all our papers and even the papers of our Allies, the French, Italian, Serbian,

Greek, etc., periodicals, and magazines, published here for half a century, if not more, acquiring American ideals and educating their people in their own language, keeping them in the only way possible in touch with the country, our customs and ways, and giving them advices about this land of freedom, the law-abiding citizenship, proper living, healthy and strong development, patriotism with all the loyalty in offering their sons, their blood and everything in possession upon the altar of democracy of this beloved country, why should they be suppressed?! And how about some of the English publications, with pro-German tendency?

Why not to state directly and openly, that the leniency shown pro-Germanism in this country has been abused and that the publications in the enemy's language, especially in German language, Bulgarian or Turkish perhaps, should not be permitted to go on in encouraging disloyalty by guileless publication of articles cherishing hopes of the success of Germany and Austro-Hungary. Such a policy would deserve certainly proper consideration of proper authorities. But to let suffer the innocent with the guilty, would not and could not help along in all our loyal hopes for victory over the Kaiser . . .

Suppression, oppression, seizure, conquest, autocratic state rules over individual subjects, with all kinds of barriers in free evolution and personal liberty of citizenship in language, religious or free thoughts, in progress, social or otherwise, and the national efforts and ideals, were the causes, which have always produced the struggle in Europe, first by one, then by another nation and these were exactly the conditions, which brought the Bohemian protestants, the Moravian Brethren in 1633, the liberals of 1848 and their national followers of Bohemian descent into this country, their laborers emigrated later to East, farmers to our great West and South, with all the good people, whose children and their children born here, or second generation, are Americans anyway, leaving to us older citizens the satisfaction only, that we have done our duty always and everywhere towards our mother, and the wife also!

It is a fact, that "our boys in blue", the Sokols especially, have not understood the English language as well perhaps, as the others in the Sixtieths', but they were there fighting for the Union, just as well as so others. Our sons were in Cuba, in the Philippine Isl., in Mexico and many of our actives at all the fronts of our Allies, fighting sooner even than Americans, because we had our volunteers in Serbia, right from the start of the present war, we had them in Foreign Legion in France, in Montenegro, in Russia and later beside those in Canadian regiments we have organized our own army in France, Russia and Italy and certainly gave our best, healthy, strong and developed material from our lines to Uncle Sam, when the first call for volunteers was sounded. May be that some of the older mothers of ours do not understand English and have to read the reports about their sons "over there" in their own papers, that some of their sons in France

and at the Camps in khaki can not express themselves as fluently, as they would like to, but there are thousands of them born in this country, just as well versed in the language of this land, just as brave and devoted to the mutual cause as other Americans, and surely more than those, whose ancestors or they themselves were born perhaps in other lands, at present in war with our American nation!

We have given the proofs of absolute loyalty to our adopted country, to America at every opportunity, helping to disclose the intrigues of the German and Austrian legations in Washington and their helpers all over this country before and during the present war, and right from the start when America entered the amphitheatre of the world's combat, we supported all the American institutions, the American Red Cross, and others, we gave all in our power in possessions and money for Bonds and Stamps, and through the teachings of our Bohemian, Slovaks and Slavic press, the proper advices and official information, etc., was published willingly and with all the enthusiasm of true citizenship. We gave and gave again, because we considered it our sacred duty, the most efficient opportunity and the best means to get even with our greatest enemy, in Austro-Hungary especially, where the edifice of the German government and the Magyars is now unstable, for the foundations are unsound and we have to look forward to a new era of independence of all the small nations there, the era of revolution of oppressed people, suffering as they are. Victory? Yes, the victory with the arms of our boys under the Stars and Stripes and with the help of this great nation . . .

Ferd. L. Musil:

JEN V ZDRAVÉM TĚLE ZDRAVÝ DUCH.

Jen v zdravém těle zdravý duch,
tot' heslo naše je,
a kdo je ctí, tent' věrný druh
a Vlasti naděje.

Nám třeba silných mužů dnes,
tož tužme paže své,
by syn pak stál, kde otec kles'
na půdě svěcené.

Je třeba síly k boji nám
až přijde chvíle ta,
by vztyčen Volnosti byl chrám
v náplni Života.

Dnes ještě úpí naše Vlast,
však zora již se rdí,
že z poroby — ó, jaká slast! —
se brzy probudí!

Tož vzhůru k práci, každý muž!
kdo povinnost svou znáš —
kdo Slovan jsi, k činu se vzmuž,
s Sokolem v přední stráž!

REDAKČNÍ ÚVAHY.

Vzpomínáme těch slavných dnů červnových, jež prožili jsme u příležitosti šestého sletu sokolského v té matičce Praze, tehdy opravdu slovanské, vzpomínáme tím spíše, že na tisíce těch boreů a bratří našich ze zápolu sokolského složilo kosti své na tak zvaném "poli slávy válečné", ve slovanských zemích bratrských, jako oběti hrozných epidemií a útrap v zajetí, aneb v boji strašném bratra proti bratru, jakž seštvání jsou na vzájem šelmou litou militaristické Germanie a její děvky rakouské. Jiní padli jako dobrovolci v cizinecké legii francouzské, ještě jiní na frontě italské rovněž jako dobrovolci a z těch první na frontě srbské, pak naši Kanadani a nyní mnozí již pod vlajkou Spojených Států amerických dobrovolci aneb odvedení, vedle všech těch našich hochů od Zborova na Rusi, již co nevidět budou s našimi v armádě československé ve Francii. Na tisíce již těch našich není! Na tisíce jich životy a krev svou obětuje v boji za volnost a svobodu staré máti naší Čechie i svobodu všech malých národů. Na tisíce jich se slovem demokracie a humanity vrhá se v boj na všech frontách se všemi našimi spojenci a skoro všude sejde se bratr Slovan s Čechem, vojákem svého lidu, Sokolem . . . Z toho všeho vysvítá, že ta velká myšlenka osvobození národa našeho a národů všech byla již v každé té mysli sokolské, každé hrudi slovanské v té chvíli, kdy prvá rána osudná padla v Sarajevu a pak již požár válečný po celé Evropě se rozptýlil. A tu vzpomínáme těch dnů červnových v Praze 1912, těch šiků našich na Staroměstském náměstí, historickém místě dějin našich, těch krásných těl našich boreů v prostných i významném Marathonu, té naší vlastní účasti i všeho Sokolstva slovanského, děsíme se přímo osudu toho lidu tam doma, jenž trpí a přece sílu projevuje, vzdoruje nepříteli i hrozí odbojem. Odboj náš zahraniční vyšel právě z takových projevů lidových, odboje a vzdání se pluků českých a všeho toho co potom následovalo v činnosti politické i pomoci i zde v té české Americe, jež začala současně s našimi v Paříži, ve Švýcařích, Londýně a na Rusi a především v Srbsku. Tak zdálo by se, že ty dny červnové v Praze, ty tužby sokolské a snahy přece jen již tehdy pronikly hloub, nežli snad leckde rádo by se uznalo, ba to sokolské všeslovanství ukázalo se záhy na všech frontách, výchova tělesná vedle výchovy mysle a dobrovolná zkázněnost našich šiků byly vzory i lidu a lid ten již několikrát promluvil dosti zřetelně, aby jeho zástupci, poslanci a vůdčové museli si uvědomiti v té rozháranosti politické co jejich jest povinností v postupu jednotném. Ta sokolská výchova, mnohde vysmívaná zdá se, že pomohla hnutí lidu, ano pomohla i těm mnohým vůdčům, již pro ty "komedianty červených košil" mívali kdys v Čechách jen úsměv útrpný. A zde darmo mluvit! I pochybujeme, že lépe lze oživit vzpomínky na doby sokolské Olympiady poslední, jako když položíme na konec úvahy své to, co řekl tehdy po sletu veliký paedagog, znamenitý učenec a spisovatel, ruský

člověk a Slovan upřímný, co řekl, jakoby byl prorokem dob příštích . . . Prof. Bechtěrev prál mezi jiným: "Téhož jsme byli svědky dnes na Letné na dloho utkví všem nám v paměti, protože utvrzuje v tom, že Češi vlastně jsou ti jedině praví pěstitelé vzájemnosti slovanské, která nehledá jen ve slově pouhém to, co nám u ruského člověka stačuje, ale prokazuje výchovu člověka národa svého milovného a s národem tím pečujícího o všechno Slovanstvo. Cvičení mládeže obého pohlaví dokazovalo, že u nás na Rusi musíme mnoho dohánět, tam nám skostnatělé německé a švédské šablony tělocviku postačují a škola celkem zůstává ústavem vyučovacím — místo ústavem výchovným. Národní snahy nahraďujeme rádi německou kulturou mezinárodnosti a tak se přesvědčujeme zde v Čechách, že Sokolstva poslání pro muže i ženu jest ohromné důležitosti, kdežto u mládeže nestačí netoliko osvěcovati a tříbiti rozum, ale také především šlechtiti cit, síliti vůli; nejen dbáti duše ve smyslu moderní lásky k životu a přírodě, ale utužovati, síliti, kráseliti tělo — to jest veliký úkol školy opravdu výchovné a národní. To co jsme zde v Praze poznali, ukazuje Slovanům všem cestu, na které se dlužno sejíti, jenže u nás sokolští učitelové, kteří by rádi ze škol našich zanesli símě dobré věci dále mezi lid, naráží na mnohý předsudek, kdežto my zdůvodnění těla cviku dle sokolské soustavy, jako paedagogové založiti bychom chtěli na poznatcích vědeckých. Jakmile se vrátíme domů, přičiníme se, aby úřady nenadržovaly spíše Turnvereinům, nežli věci sokolské, jež i u nás po stránce národní mnoho by mohla vykonati, ba ještě více, nežli u vašeho národa malého, jenž vědom si svého kulturního poslání i utužení připravuje se k rozmachu v budoucnu . . ."

Když Spojené Státy ústy svého presidenta volaly dobrovolníky do boje, vytušili jsme ihned, pokud Sokolstvo veškeré učiní zadost povinností svým, již z ohledu na demokracii světa a ideály vlastního boje nové vlasti naší a prospěch vlasti staré. Tehdy byli jsme na odvodní komisi i zajímalo nás zřejmě, pokud výchova tělesná z našich tělocvičen vůbec se osvědčí. Z toho důvodu rozeslali jsme v době příhodné dotazníky na jednoty naše i vešli ve spojení s odborem válečným, snažíce se získati co možná nejúplnější statistiku odvodní z našich kruhů. Žel z některých jednot našich nám bratři ani neodpověděli, jinde odpovědi vyzněly tak, že sotva poukázvalo na řádné pochopení věci nad míru důležité. Musíme se tudíž prozatím obmeziti jen na statistiku našich dobrovolníků, již jsou v americké armádě, o druhých záznamy dosud schází, kdežto v odvodech, jak víte, se pokračuje. O československé armádě a Kanadanech zmíníme se hned, jakmile budou v rukou našich dáta úřední. Tož tedy k věci. Podle zprávy našeho válečného odboru bylo celkem 20,345 dobrovolníků Slovanů, již řaditi dlužno mezi první a z těch k sokolským organisacím, tedy českým,

slovenským, polským, chorvatským, Slovinců, Černo-
horeců a Srbů, dělnickým jednotám tělocvičným a
jiným celkem 3,572, kdežto našich dobrovolníků z
našich vlastních řad sokolských, tedy naší Obce, dle
vlastních záznamů a dotazníků bylo před vypuknu-
tím války na vojně 29 a po první výzvě po vypově-
zení války 265 čili celkem 294 nejlepších boreců z
našich tělocvičen. Výslovně podotýkáme, že máme
zprávy pouze z 33 jednot, ostatní chybí. Ze všech
dobrovolníků našich odvedeno bylo dle vojenských
záznamů 85 procent a to vesměs bratří cvičících,
aneb takových, již prošli školou sokolskou. Mnozí
se hlásili, ale nebyli přijati, nemajíce buď prvního
listu občanského, aneb proto že na nich závisely buď
rodiny a jiní, kdežto celá řada našich lidí byla
později propuštěna již z táborů a po vycviku, když
hlásili se jako "aliens", ze Sokolů zůstali téměř
všichni až na nepatrné výjimky a jednotlivce, již po
"čestném propuštění z armády Strýčka Sama" šli
do řad československé armády. Z prvních hlásivších
se bratří odmrštěno bylo 15 procent a sice k vůli
špatnému zraku 7, slabé srdce 4, průtrž 2 a ploché
nohy 2. Číslo ta mluví sama za sebe!

Jako v každé řádné armádě, tak i českosloven-
ská armáda naše potřebuje nevyhnutelně i různé
odborníky, řemeslníky a síly výkonné. O tom ne-
může být sporu, jako řekli jsme si na místech těchto
již několikrát, že také po stránce sanitetní musí mít
nevyhnutelně vlastní síly. Kaplana již má! Dotazo-
vali jsme se v tom směru v Paříži, kdež máme nyní
bratra, Sokola, jenž zná poměry naše americké
rovněž tak dobře, jako poměry ve vlasti staré a
hlavně ve Francii a můžeme říci, že zvěsti jeho, pro-
šlé pouze censurou francouzskou, líší se v mnohém
od zpráv jiných. Tak píše se nám, že "již se žádalo o
dva lékaře pro československou armádu, protože věc
tak důležitou mediky pouze odbyti nelze, třeba byli
již na vojně a v zajetí ruském atd. Na stavu zdra-
votním armády záleží vše, jako záleží na opatřeních
sanitetních v tom kterém ležení i náležitém výcviku
a naučení se vlastnímu postupu prací záchranných,
první pomoci a pomoci další operativní i jiné v pří-
padech chirurgických, o nákaze možné v ležení ani
nemluvě a zakročení nemocněním i rozdělení práce
v poli i základně, když voje naše budou v akci. K
tomu všemu bude třeba sboru lékařů a ranhojičů,
Čechů a Slováků, již měli by se k službě také při-
hlásiti do československé armády, jež dnes již se
"kdes ve Francii" a pluky její formují z materiálu
našeho z Ruska, Francie, z bývalých zajatců, bratří
našich ze Srbska, ano i Italie a ovšem i v počtu
poněkud menším z Ameriky české a slovenské. Ta-
ková organizovaná družina lékařů, ošetřovatelů a
ošetřovatelek musela by vykonati pravé divy a sesta-
vení téže jistě, že nezůstalo by bez náležitého vlivu
na šiky naše, neboť nelze si upříti, že ošetření, rada a
povzbuzení české síly za zvuku našeho mateřského
jazyka docíliti může výsledky netušené, jakž dobře
podotýkáš v posledním listě svém a jsem si jist, že
také i v jiném ohledu by pomohlo, aniž by bylo

třeba dovolávati se pomoci jiných, když přece víme,
kde lze snadno a rychle u Vás tam po zkušenostech
nabytých navázati. Natno o tom nejen uvažovati, ale
přičiniti se při pilných přípravách na rozhodné za-
sáhnutí naší armády do světové války. Čas rychle
ubíhá. Sešel jsem se s mnoha bratry ze srbské
fronty, kteří Vás vděčně vzpomínají i Vašeho po-
slání ve Skoplji a z toho důvodu Ti píši, protože
myslím, že když ne více, tož aspoň tolik by se mělo
vykonati pro nás, jako Jste učinili na počátku
války pro ubohé Srbsko . . ."

Pokud našich kruhů sokolských se týče výse-
dek sbírek na prospěch Amerického Červeného
Kříže byl ve všech hnízdech našich a zejména větších
městech přímo skvostný, jak po stránce mravní, tak
hlavně ovšem i hmotné. Jako vždy New York v tom
ohledu nad jiné jednoty naše vynikl, neboť tam za-
hájena byla přičiněním bratří i sester našich pra-
videlná kampaň společná. Také český Cleveland se
držel znamenitě, Baltimore, St. Louis, Milwaukee,
St. Paul, Minneapolis, Omaha a jinde, kdežto na ně-
kterých místech našich jednot obmezili se pouze na
sbírky veřejné jiných kruhů, aniž sami by se zvláště
přičinili a ještě jinde vyskytly se stížnosti dotýče-
ných kruhů úředních, že znaků Červeného Kříže a
šatu ošetřovatelek použilo se i k účelům jiným, ne-li
docela zneužilo. Tak obdrželi jsme dotaz vrchního
lékaře, "jestli zakládá se na pravdě, že kdes v šat
ošetřovatelek Červeného Kříže oděné ženy a dívky
roznášely pivo při kterés slavnosti české a jinde do-
cela prý byly "za bárem". Abychom vysvětlovali
vám, jak taková "spreha studená" působí, není do-
jista ani třeba i varujeme znovu před takovými a
podobnými výstřelky i pochybujeme, že sestry naše
by se k něčemu podobnému kdekoli propůjčily, byt'
"účel sebe více světil prostředky". Tak rádo se nyní
omlouvá i zapomíná, že na každé zneužití pásky
Amerického Červeného Kříže, znaku téhož a stejno-
kroje ustanoven jest v době válečné zvláště, trest
velice přísný.

Ženské odbory, tedy Sokolky těch kterých jed-
not našich, jež až dosud neuznaly za dobré, aby při-
pojily se k Obci a přihlásily se tak ku společné prá-
ci, ano i takové, které nechťi podříditi se kázní so-
kolské dobrovolně na se vzaté i neuposlechly až do-
sud výzvy našeho ústředí, našeho Výkonného Vý-
boru, pokud se týče odvádění národní daně čili po-
platku desíti centů za každou členku měsíčně Č. N.
S. měly by být rozhodně z každé práce naší veřejné
vyloučeny, z každého našeho veřejného, sletu a pro-
jevů našich sokolských i manifestací národních vů-
bec. Kdo nekoná povinnosti své vůči tomu našemu
celku, kdo nepodrobí se rozkazům, naší nejvyšší in-
stance sokolské, našeho ústředí, nemůže také očeká-
vati žádných výhod tohoto celku a jeho vystoupení
jako celku, at' již v Župě, aneb v těch kterých jed-
notách musí se rozhodně odbyti bez takových a po-
dobných sester. Nám bratřím všem celek jde nade
vše, přechmaty a všeliké choutky jedinců, domýšli-

vost a hloupá trucovitost, někdy vrcholící až v bezuzdné nedůvěřivosti a trhavosti hodí se spíše každému jinému, jen ne ve shromáždění našem bratrském a sestry, jež tvořiti mají samostatné sbory Sokolek musí si nevyhnutelně uvědomiti, že i ony mají jisté povinnosti vůči tomu celku, jehož jménem se honosí.

Minulého měsíce zajeli jsme si k našim do Minneapolis, Minn. a účastnili se tamnější manifestace na prospěch Č. N. S. Účast a zájem krajanů města toho, ač jsou po všech koncích roztroušeni, byl značný a také pořad i se vzpomínkou Amerického Červeného Kříže velice případný. K Č. N. S. mnoho nových členů se přihlásilo a hmotný výsledek byl doborý, vedle úspěchu mravního. Nám připadl úkol rozhovořiti se o činnosti Sokolstva v práci národní a odboji proti nepřátelské nám vždy Austrii i řádění Německa. Před tím v sobotu přednášeli jsme ve starém Press Klubu čili "Adventurer's Club", na Dearborn ul. ve městě, jsouce hosty tohoto starého sdružení u příležitosti "Srbského večera." Ukázali jsme tu svoje obrázky z našich zkušeností z nešťastné té země, vyprávějíc o tom všem utrpení, bídě a strastech statečného národa i jeho junáků od počátků války a přešli jsme ovšem i k naší věci československého odboje, činnosti naší v Č. N. S. i pomoci různé a vzájemnosti slovanské zvláště. Jako na důkaz, že nás členové klubu, vynikající to věděteli, odborníci a znalci světa, cestovatelé a p. považují za nejlepší spojence i Spojených Států bylo usneseno působiti všude kde jen lze, aby vedle všech vlajek spojeneckých byly umístěny i vlajky srbská a česká zároveň. V klubu tom jsou krásné sbírky různých památek, starožitností, vykopávek, obrazů, fotografií členů, jako Theodora Roosevelta a jiných předků a naše vlajky byly již vztýčeny v čele síně mezi druhými všech našich spojenců.

Poměry jinak se utvářily a protože na sjezdu D. A. S. v New Yorku došlo k usnesení, že Sokolstvo volné a pokrokové spojení se má v jeden mohutnější celek, čili že řady D. A. S. přimknou se újeji k naší Obei bude se nyní znovu hlasovati o tom, abychem sjezd odbývali a to nejen na přání D. A. S., ale i podle návrhu jednoty Havlíček Tyrš v Chicagu. Výkonný Výbor na jiném místě tohoto listu provází návrh ten vlastními důvody a tu jestli semknutí se šiků našich má býti co nejlepší, není dojista ani tak divné, že jde se nyní přes usnesení nedávné na odročení sjezdu v této době vážné, jakž byla T. J. S. New York navrhla. Jest však nevyhnutelné, aby, když odbývání sjezdu na říjen se odhlasuje, také ihned žádoucí kroky učinily se ve všech jednotách a sborech sester našich i Župách, pokud oprav stanov našich se týče i bral se zároveň zřetel ku všem těm požadavkům bratří a sester D. A. S., jakž je navrhuji. Jen v jednom bodu bude třeba nejen důvtipu bratrského činovníků, ale i právní porady a to jest, v záležitosti úrazového pojištění. Ve státu Illinois, jak známo, nám charter náš pak nestačí, proto že bychom byli zařadění do pojišťujících spo-

lečností, museli bychom podávati auditoru státu měsíční výkazy o pojištění a úrazovém zvláště. Pojištění v nemoci a pro případ úmrtí, jakž naši od D. A. S. na Východě mají spolu s některými jinými jednotami jako T. J. S. New York, Baltimore atd., tedy rázu místního a pod místní správou svou vlastní, v celku ovšem ob stojí, však hnedle v té chvíli, kdy žádati se bude o nový charter, musí se zodpovídati v dotyčné aplikaci i otázka tato, mimo otázky týkající se úrazového pojištění. Tak zní zákony státu Illinois, jaká ustanovení v tom ohledu má stát New York, když působnost s námi splynuvší jednoty i na jiné státy se přenesou, nevíme. A právě proto doporučujeme otázku tu náležitě uváze. Také otázka kroje jest dosti důležitá, vedle všech těch mnohých oprav technických i jiných, jež ve stanovách našich bude nutno učiniti. Proto stanovy naše důkladně měly by se přehlížeti, jednotlivé články probírat i opravy již nyní navrhovati, tak aby ku sjezdu vše bylo připraveno.

U nás nyní vše jednoduše svede se na válku, na vážnou dobu a podobně. Nikoho nezarazí, jestli babtista vítá ve svém ovčinci velikého "volnomyšlenkáře pod sluncem", nikomu není ani divné dnes, když čte co vše tiskem našim "pokrokovým" se nám ku čtení předkládá, brzy v tom a zase onom sloupci, vedle pojednání o Voltairovi, výzva "na svatojánskou pouť", aneb kázání toho a toho reverenda. Ta ubohá naše svobodomyšlnost poličkuje se, že to snad "ani již dále nejde" a my s úžasem hledíme kol, brzoli "tyto nové proudy obrodné" — sic — zasáhnou i nás, to Sokolstvo, jako živý organismus, neboť již nyní vypozerovati lze, že i tu a tam pluje ta loď sokolská podivně a přes tu chvíli šplouchne přes lub tu křišťálový zdroj snahy dobré, tu bublina neporozumění, anebo dokonce zlé vůle, obmezení svobody slova i tisku sokolského, porušení osobních práv a volnosti názorů bratrských. My první zdroj zachycujeme rádi v nádobu čistou, bubliny občasně a uměle vyvolané cetky necháme stranou, jako všechno ramenářství pochybné, protože víme, že prasknou samy za nedlouho a od zlé vůle a hanobení pomůže útěrka. Utřeme a dobře vyždímáme . . . I zdůrazňujeme, že jen dobré vůle s napjetím sil tělesných i mysle volné žádá myšlenka sokolská. Vysvědčení cenější nad všechny diplomy, věnce a fábory a jiné snad dobře míněné projevy lásky bratrské, cenější proto, že nám je nedává nikdo druhý a také nám je nemůže vzíti a to jest vědomí, že jdeme stezkou pravdy, vědomí, že snažili jsme se konati svou povinnost, ne jako "literární podáváci doby přítomné", ale jako bratři v úctě mající vždy i náhledy a projevy toho druhého! A tak kdykoli přehlídíme ten veřejný život náš, vždy vzpomínáme si na "Labyrint světa", onu knihu vzácnou, nad kterou šumí perut' již třetího století a která přece tak svěží a k poměrům přilehající, jakoby včera byla napsána. Jak živě líčí Komenský ten shon a šum, bídu a tesknost a naposled omrzení všeho! Jen ten klid mysle jeho poskytl mu želaného štěstí a práce

upřímná na všech bratrů i sester záchranu a povznesení národa uhněteného.

Po druhé vítali jsme Masaryka u středu svém, jak na universitě chicagské, tak i napotom na škole veřejné, v naší čtvrti, na škole Harrisonově. A byly znovu vzácné okamžiky, důvěru a nadšení upřímné vzbuzující slova jeho klidná a vážné době odpovídající naprosto. Nás aspoň povzbudila a všechny ty naše dojista a tu stojí jen za zaznamenání, co napsal katolický tisk, vzhledem na podíl českých katolíků na Masarykově uvítání. Jest zajímavé a porovnáme-li se zprávami ze zámoří, vedle projevů všech vrstev národa českého, musíme se chtít nechtít tak trochu zamyslet a uvažovat pro budoucno, a věru, že netřeba ani citů někoho urážeti vůbec, zejména tam, kde toho českého celku dobro všichni máme na zřeteli! Tak napsalo se: "Jest možno, že po veliké manifestační schůzi zdejší prof. Masaryk vydá prohlášení. Pravil nám, že nebyl náležitě pochopován. Nikdy prý nebyl proti katolíkům, ale byl proti politickému klerikalismu, který byl vládou podporován a vykořisťován. Řekl, že on sám je věřícím člověkem." Tolik z Clevelandu, kde "náasadou tak zvané tolerance" se chlubí, aniž by do této chvíle povědět mohli nám, co znamená zvěst smutná, již přinesly minule hollandské časopisy z Prahy, to jest, "že výkonný výbor spojených katolických stran v Čechách se rozhodl vydati manifest, ve kterém se bude požadovati "ústavní neodvislost pro české země pod Habsburky." Bud' jest tato zpráva kaehnou, nebo čeští katolíci dali se zlákat sliby vlády a vpadli do zad ostatním českým stranám, jež žádají úplnou neodvislost bez Habsburků."

Za pobytu našeho v nešťastném Srbsku poznali jsme tolik bratrů a upřímných Sokolů, ba setkali jsme se s mnohými z letéské pláně sletové, byli to jednak dobrovolníci v srbské armádě, mnozí odborníci, inženýři vojenští a důstojníci, jednak zajatci a ti všichni ukázali odvahu a statečnost svou nejméně jednou, jako praví Sokolové a byli mnozí z nich, již honosili se tou svou legitimací sokolskou, stužkou sletovou a p. Již napsali jsme o tom mnohé, jako vyzvedli odvahu těchto zajatců, bratrů našich, již po všem tom utrpení a neštěstí válečném i zkoušce, chorobách a strastech znovu se hlásí do řad dobrovolníků armády česko-slovenské v Itálii a ovšem hlavně ve Francii. Jaké to vzory! Jaké pochopení povinností sokolských. A namítne snad někdo z vás, co jako s těmi legitimacemi, proč povídáme dnes znovu. Jen čtěte co napsala "Samostatnost" o věci té a dáte nám za pravdu, že ti "hoši naši", ani nyní toho svého Sokolství nezapomínají v táborech naší armády, jsou opravdoví hrdinové, pravé vojsko svého národa se všemi těmi dobrovolci českými a slovenskými vůbec. V německé interpelaci o chování Čechů za války je mimo jiné otištěno také doslovně odůvodnění zatýkacího rozkazu na dra. Kramáře a dra Scheinera, podepsané vlastnoručně tehdejším vrchním velitelem, polním

maršálkem arciknížetem Bedřichem. V odůvodnění tom poukazuje se také na souvislost mezi chováním Rusů k zajatým Čechům a mezi sokolskými legitimacemi českých vojáků. Uvádí se mezi jiným: "Detektiv pohraniční policie (v Uhrách) hlásí, že u většiny důstojníků a mužstva z Levé byly nalezeny sokolské legitimace. Poněvač v těchto vojenských kruzích bylo častěji slyšeti výroky, že cítí se úplně jisti a že také v zajetí se jim dobře povede, nezdá se být vyloučeno, že tyto legitimace slouží k tomu, aby v případě potřeby v zajetí zajistily lepší, nebo zvláštní zacházení s majiteli takovýchto legitimací." — Vojenské staniční velitelství v Jičíně: "Poručík Repous dověděl se 12. října, že sokolskými jednotami byly vydány legitimace za tím účelem." — Vojenské velitelství v Litoměřicích zděluje, že u zeměbr. divis. soudu v Terezíně bylo zavedeno trestní řízení proti Miroslavu Černému, poněvač rozděloval tak zvané válečné legitimace. Ve spisech válečného dozorného úřadu (Kriegsbewachungsamt) se o této věci praví: "U zeměbranceckého divisijního soudu v Terezíně jako zapisovatel zaměstnaný poručík v evidenci dr. Lohař dověděl se při soudním líčení o této aféře s legitimacemi. Zajel proto 16. října automobilem z Terezína do Jičína a prozradil celou věc jednatelem sokolské jednoty v Jičíně Fr. Klecarovi, oficiálu okresního výboru, který je podezřelý, že fungoval jako druhý vystavovatel inkriminovaných legitimací. Okresní hejtmánství v Jičíně zvědělo, že několik členů sokolské jednoty 16. října večer sešlo prý se u dra. Lohaře k tajné schůzce. Proti Černému musilo být později trestní řízení pro nedostatek důkazů zastaveno. Rozhodně byl důkazový materiál po prozrazení Lohařově závčas odstraněn."

V omažském "World-Heraldu" čtli jsme dopis podepsaný "America First" a obsah vlastní nás jen zarmoutil, protože ve snaze ukázat Američanům, jak vlastně chceme býti loyálními dopustila se tu pisatelka, Sokolka prý, hrubého přechmatu, líčíc svůj český lid, přistěhovalce a jich tisk způsobem, jenž věru, že nikomu na cti nepřidá. A tu znovu osvědčuje se žel přísloví, že špatný pták, jenž do vlastního hnízda kálí, že nezdárný jest syn, jenž své vlastní matce laje, jako ubohá jest dcera, která před jinými za své rodiče se hanbí, za jazyk jejich a to jediné potěšení, které jim zbylo ve vzpomínce na tu starou vlast, ten jejich časopis český, ta kniha česká . . . A co dobra obě vykonalo v té tak zvané Amerikanisaci lidu našeho v zemi této, nové vlasti naší, na kolik poučení, informace a přípravy ku všem těm enostem občanským dostalo se právě tím českým tiskem americkým všem těm našim, i všem těm, kdož znalost několika jazyků dojísta jen právem a po stránce praktické velikou výhodou poznali ve výchově naší společnosti a snahách národních, jak země této, tak i té staré vlasti tam doma . . . To vše co na pohanu svých lidí uvádí ona "Sokolka" i pavidá o sboru svém a jich zábavách, jimž americký chtěly dátí ráz a byly za to českým tiskem pokárá-

ny, ukazuje nejlépe, jakž někdy člověk může poškodit věc nejlepší, jak několik škrtů perem ublížit může před veřejností celé národnosti citováním nějakých, někdy i domělých přechmatů několika jednotlivců. Na jiném místě uveřejňujeme článek v anglickém jazyku "Kindling fire in the "melting pot". Týká se rovněž záležitosti o potlačení tisku jinonárodního, jakž tu a tam se usiluje a tudíž i potlačení tisku našeho českého, bez ohledu na to, že my Češi jako národ považováni jsme všemi spojení, jako nejlepší spojenci jejich v boji s Němci a Rakousko-Uherskem. Činí se v tom ohledu nátlak na kongress a tu každý z nás může číslu toto listu našeho, se zaškrtnutým článkem tím poslati svému kongresníku, tak aby se ukázalo, jak nanejvýš nespravedlivé bylo by potlačení našeho tisku a tisku slovanského vůbec, co zatím tisk nepřátelský, ba i Hearstovský může se roztahovati dle libosti své a "Abendpostu" a těm podobným věru, že v ničem si nezádá.

PŘES PŮL STOLETÍ.

K jednotám, které oslavily již své půlstoletí, přichází Česko-Amer. Sokol v Chicagu i T. J. Sokol Milwaukee, Wis. Půl století života, práce a tužeb nejlepších na lidu svého povznesení, posilu, utužení, ozdravění, rozkvětu jeho sil tělesných i mravních, výchově mužné a zásadní, volné a pokrokové i boji proti všelikému chátření, zpátečnictví a ramenářství. A zajímavě, že sokolská myšlenka v Milwaukee zapustila své kořeny své z řad Slovanské Lípy a později šiků svobodomyšlných Č. S. P. S., čili téměř za těchže okolností jako první jednoty sokolské v St. Louisu, Mo. a jednoty v Chicagu, New Yorku, Morrisani atd. Ještě pak zajímavějším, že Sokol Milwaukee, vzniká ve městě, kde pracoval veliký vzor cností občanských, demokrat a našinec, svobodomyšlník zásadní a český rebelant, osmačtyřicátník náš Vojta Náprstek, jehož patrný vliv na tu prvotní výchovu naši volnou, výchovu a spolčování se živlů pokrokových a vlasteneckých dojista byl nemalý a to nejen za jeho zdejšího pobytu, ale i tehdy, když již doma dlel, jsa stále ve spojení nejpřípřímnějším s tou "českou Amerikou."

Na stuhách prvního praporu jednoty Milwaukee stojí psáno, že založena byla v červnu 1868, však nám se zdá, podle záznamů, jež máme po ruce a jakž i starší rukopisy činovníků našich tamějších i jiných by dokazovati se zdály, že první nápor k založení tělocvičného odboru sokolského stal se již 1867, jakž již psali jsme své doby v "Památníku" N. J. S. ve vzpomínkách svých na Milwaukee. At' již jest však jakkoli nebude jistě nikterak z místa, uvedeme-li na příklad některé doklady památné, a to již proto, že i v těch dobách našich začátků byl i tisk americký, jenž již vystihl co Sokol jest a co ve výchově národa znamená.

Tak ve článku nejstaršího denníku anglického "Sentinelu", čteme z našeho výstřižku z let devadesátých, kde vedle vyobrazení staré Sokolny a nyní již nové síně. jsou i podobenky mnohých vynikajících

pracovníků českých a Sokolové zvláště i děje se zmínka o tehdejší sídle našeho ústředí čili Výkonného Výboru a jeho činovnících, jak následuje:*)

"Milwaukee a Sokol." Jdeme-li po stopách založení místní tělocvičné jednoty sokolské musíme zajíti nazpět k oněm dnům, kdy Čechové začali se v Milwaukee usazovati. Jedním z prvních osadníků v Milwaukee byl i Vojta Náprstek, nyní bydlící v Praze, v Čechách. Přijel sem po revoluci v roce 1848, v době kdy odboj se nesl Francií a Německem jako meteor a zasáhl i Rakousko-Uhersko. Občan Náprstek se revoluce té účastnil i musel přehnouti a když byl se octl v Americe, ubytoval se posléze v Milwaukee, kde domov si zařídil. S ním přijelo několik jiných i osadníků českých a on byl jejich hlavou a vůdcem celé oblasti Západu, kde Češi se usazovali vůbec. První svobodomyšlný list v jazyku německém vydávaný, však v duchu českém, pokrokovým byl tištěn roku 1850—1852 na listu našeho "Sentinelu" a muž, kterýž formy tiskářské k nám byl přinášel byl obč. Franta Kříž, obchodník s vínem na velko na Třetí ul. Obč. Náprstek založil první český spolek v Americe**) za pobytu svého v New Yorku a zde spolek, jenž jmenoval se "Slovanská Lípa" a z této společnosti vyvinul se nyníjší Sokol a nyníjší odbočky tajného podpůrného spolku, jenž znám jest pod jménem Č. S. P. S. Byla to "Slovanská Lípa", která první získala majetek na Prairie poblíž 18. ul., kde nyní se Sokolna nalezá. Sokol se po jisté době od Lípy odtrhl a postavil si síň na Cedar ul., naproti výstavní budově, však v roce 1867 místnost tu opustil a spolky ty se znovu spojily. Následujícího roku postavily si nyníjší síň na Prairie ul., jež záhy bude opět opuštěna. Prvním starostou byl Fr. Steiger, prvním tajemníkem Ant. Novák, vydavatel týdeníku "Domácnost" a prvním evičitelem byl Fr. Kostlán."

Nechceme nikterak rozhodovati o správnosti těchto údajů, protože v letopočtu chyba v tisku snadno by se přihoditi mohla, nieméně uvádíme, protože dokazuje nejlépe jaký mělo již v těch dobách našich prvotních jméno Sokol zvuk.

U příležitosti sletu a závodů v Milwaukee roku 1891 vydán byl i list slavnostní a také týdeník "Domácnost" vyšel tehdy v slavnostním hávu v kterém činí se podrobná zmínka o prvním náporu na založení Sokola v měsíci červnu 1867 i vypráví se, že tou dobou sešli se naši u Vojt. Vaňka na Cedar ul., kde též měl hostinec, jako pravé středisko krajanů vůbec a tu sešli se po předběžných poradách na těchto místech vlastní zakladatelé posléze v síni Slovanské Lípy, na Chestnut ul. a sbor byl prý založen. Prvními zakladatelky praví se v této zprávě, pokud zjistiti se dalo dle starých zápisů, byli: Fr. Bureš, Karel Brabec, Tom. Čejka, Čeněk Duras, Fr. Kostlán, Fr. Kus, V. Ireing, Ant. Novák, F. Steiger, Jos. Vašíček, Mat. Čáda a jiní. Prvním starostou zvolen byl Fr. Steiger, tajemníkem Ant. Novák, pokladníkem Karel Brabec, náčelníkem Fr. Kostlán a evičitelem Fr. Bureš. První evičiště nalezalo se tehdy na Osmé ulici,

*) "Came from Bohemia", Milwaukee Sentinel, září 1891.

**) Roku 1850, První Českoslovanský Spolek, New York, N. Y.

mezi Prairie a Chestnut ul. Tato jednota spojila se se Slovanskou Lípou 1869 a pak r. 1876 se přidala k Řádu Wisconsin č. 17. Č.S.P.S., přestávající býti sborem tělocvičným, o němž pak po delším spánku dozvídáme se až, jako sboru novém 1879, dne 24. dubna.**)

A nyní k bodu nejzajímavějšímu. Ve "Slavii", v čísle, dne 26. srpna 1868, tedy v čísle**) v němž již starý František Kořízek, jako zakladatel "Slavie", nástupce prvního českého listu v Americe "Slovana Amerického" se loučí s českou veřejností sokolským pozdravem "Na zdar", čteme následujících několik řádek nadepsaných "Do Milwaukee". — "V známost se uvádí, že se zde dne 14. června zarazila Tělocvičná Jednota Sokol; pročez vyzývají se tímto všichni zdejší mladíci, by se co nejdříve — komu libo — přihlásili, neb se započiná první evičení, by zároveň pokračovati mohli. V schůzi dne 30. července odbývala se volba výboru. Zvoleni byli na příštích 6 měsíců následující úředníci: Fr. Steiger, starosta, Karel Vrabec místostarosta, P. Kostlán, jednatel, Karel Janeček, pokladník, Josef Braun domácí správce, Fr. Bureš první evičitel, Josef Straka druhý evičitel. Všecky dopisy nadjmenovaného sboru bud' teč adresovány takto: Franta Kostlán, Milwaukee, Wis."

Dnes ovšem nikterak nezáleží na tom, zdali první či druhá verze o založení T. J. S. Milwaukee jest správná či nie, protože rok o vlastní práci vykonané nikterak nerozhoduje, jako spíše vše to co skutkem se stalo, kde stojíme dnes a v budoucnu státi hodláme na prospěch svých ve vlasti a toho našeho budoucna: dorostu žen a mládeže obého pohlaví i všech těch hochů našich dobrých a statečných, již za nás se bijí téměř na všech frontách, jako dobrovolci i pod naším americkým a českým praporem. A jako všude tak i Milwaukee má jich několik těch boreů našich na vojně, kdežto členstvo veškeré snaží se a vždy snažilo, aby prospělo věci dobré, národní i po stránce tělocvičné a vzdělávací. A řadí-li se výkvět Sokolstva Župy Střední, se všemi těmi hostmi mnohými a vynikajícími, řadí-li se, pokud ještě můžeme s borei svými, ženami a mládeží na evičišti ku projevu síly a krásy, ač jen v nepatrných rozměrech se dítí může, tož děje se i proto, aby znázorněn byl i v té době válečné vývoj a stav jednoty, jež vždy snažila se konati své poslání. . . Že někdy se chylo, že mnohý i přechmat se stal, mnohá jevila se nespokojenost i někdy zbytečné stanutí, kdož by upírali ehtěl. Však zrovna taká nespokojenost, ruch následovní a výměna náhledů i častá sebekritika důkazy jsou, že v jednotě té se kutilo a aby bylo tak na mnohá a mnohá ještě leta, kdy dorostou ty naše rezervy, ta naše mládež péčí nás i našich žen, tomu zdar!

Česko-Americký Sokol v Chicagu, III.

Také Česko Americký Sokol v Chicagu má v těchto dnech své padesátiletí práce a přičinění. I

*) Slavnostní číslo "Domácnosti", 20. srpna 1891. — "Památník" N. J. S. 1904. Ze zakladatelů žijí br. Tom. Čejka a Ant. Novák.

**) "Slavie", Racine, Wis., ve středu, dne 26. srpna 1868. Roč. VII., čís. 376.

jeho dějiny jsou zajímavé, neboť co T. J. S. na Taylor byla povstala svým odborem tělocvičným rovněž ze Slovanské Lípy, jakž známo, Sokol Slovanská Lípa povstal sloučením T. J. S. a Česko Amerického Sokola a sice, dne 6. července 1892 a později, když připojila se Slovanská Lípa k T. J. S. Tábor, mnozí harcovníci Česko-Amerického Sokola znovu shromáždili se pod praporem jednoty, kteráž prvotně založena byla rovněž v červnu 1868, jako T. J. S. Milwaukee. Pochybujeme, že lze lépe vzpomenouti těch začátků, kdys po stránce tělocvičné velice silného sboru a dobrých boreů, jako když uvedeme co o prvním veřejném jeho vystoupení, jeho výletu napsala nejen "Slavie" z té doby, ale hlavně i veliký list anglický "Chicago Times", jakoby na důkaz, že již tehdy Sokolstvo vlivem svým a vystupováním vynucovalo si obdiv a uznání za práci v tělesné výchově i mysle utužení. Pravda, mnohé byly v těch dobách i spory mezi T. J. S. a Česko Americkým Sokolem, dnes k vůli kroji, zítra k vůli zábavám a pořadům, divadlu, zpěvu atd., ale v celku musí se uznati, že ta soutěž bratrská i někdy zvláštní měla za následek, že v zápolu tělocvičném zejména borei Česko Amerického Sokola nad jiné vynikali, třeba i tu v začátcích jako jinde byly "výkony na visuté hrazdě," silácké při přetahování lanem a jiné, jež dnes v Sokolnách našich sotva by obstály. Však ale pracovalo se s nadšením a pokud divadla, té školy života se týče, neméně jednota tato s T. J. S. zápolila, jako nelsa se v členstvu svém ku svobodomyšlnosti naprosto i vzdělávací. A v té síni, jež ještě dnes na Dekoven ul. stojí tak mnohé se událo, tak mnohé, jež odčiniti nelze a zase tak mnohé, jež vedlo ku prospěchu lidu našeho vůbec. A jsou těch dob prvotních ještě pamětníci mezi námi, třeba mnozí z nich řeknou Vám, že ti co dnes u Česko Amerického Sokola jsou, že nemají práva honositi se svým padesátiletím, protože své doby splynouti měli se Slovanskou Lípou. O tom rozhodovati nám není i těší nás, že Č. A. S. těch svých prvních vzpomenul klidně a bratrsky, jakž doby vážné podmiňují. Proto obmezíme se pouze na to co napsala "Slavie" z té doby počáteční, dotýkající se i tak zvané osobní svobody a "nedělního klidu," což dnes tím zajímavější, čím přilehavějším se jeví na poměry stávající.*)

"Neděle v Chicagu. Český výlet. — "Sokolem Česko Americkým" uspořádaný výlet v Chicagu byl nad míru zdařilý, jakož dosvědčují všechny tamější časopisy anglické i německé. Obzvláště obšírnou zprávu o výletu podal "Chicago Times", předeslav jí též všeobecnou úvahu o životě nedělním následujícího obsahu: "Neděle jest v Chicagu, jakož i všude jinde, s velké části svátečním dnem přistěhovalci. Jest to ten den na němž celé rodiny — otec, matka, děti — obléknou na se nejlepší šat, uzavrou příbytek, a odeberou se do hájů, zahrad a kamkoli jinam, láká je příjemná zábava. Užívají dne toho, pijíce pivo, tančíc na trávníkách, rozmlouvajíce, provalující na zeleném pažitě ve stínu košatých stromů; hudba vítá příchodího v mnohých těch zahradách,

*) "Chicago Times", Daily, 24. srpna 1868; "Slavie", 26. srpna 1868.

SOKOL AMERICKÝ

ČASOPIS SOKOLSKÉ OBCE V AMERICE.

Published monthly by the NATIONAL PRINTING & PUB. CO., 2146—50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Official Paper of the Sokol Union of America.

Vychází 15. každého měsíce v Chicagu, Illinois.

Pořadatel:

Dr. J. RUDIŠ JIČÍNSKÝ, 1900 Blue Island Av., Chicago, Ill.

Editor:

Spoluredaktor:

JAROSLAV KOŠAŘ, 1928 So. 63rd Court, Berwyn, Ill.

SUBSCRIPTION - - - - - \$1.00 per year
Předplatné \$1.00 ročně - - - - - Do ciziny \$1.25

Kdo z Evropy zasílá předplatné mezinárodní poštovní poukázku, zděl tak rovněž i výpravčímu listu našeho, aneb jednatelem V. V. Předplatné, jakož i oznámky do listu přijímá jednatel Výkonného Výboru S. O. A., aneb ustanovení jednatele zvláštní.

T. VONÁŠEK, 1647 So. St. Louis Ave., Chicago, Ill.

Redakce zodpovídá pouze za své vlastní práce. Příspěvky a dopisy do listu, články, ilustrace, návrhy k těmto a jiné musí býti v rukou pořadatele do 5. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny a to ještě s výhradou, že práce pilnější a důležitější vždy mají přednost. Rukopisy se nevrací a neschovávají déle nežli od čísla k číslu.

Přestěhování oznámí výpravčímu každý přesídlivší se bratr sám, a sice možno-li do posledního toho kterého měsíce, s podotknutím, ku kterému jednotě náleží. Nové, odstoupilé a vyloučené členy oznamuje tajemník aneb účetní jednot výpravčímu každý měsíc.

Tiskárna a výpravčí listu:

Národní Tiskárna, 2146—50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

kteří nalezáme skoro ve všech vzdálenějších od středu částech města. Národy mnohé, Evropan vůbec, nepovažuje to za znesvěcování neděle. Po šestidenní práci pilně cítí potřebu toho a vědom si práva svého osobního, vyrážeti se v neděli co nejlíp může. Tak činil otec jeho, tak činili předkové jeho od nepamětných dob; a protože Němci, Češi a jiní považují to za slušné a dobré, odbývají své výlety a zábavy na venku v neděli. Povážíme-li, že nic není hříšné, pakli nepochází to ze srdce zkaženého, ani sám Dr. Hatfield, ač zuří proti tomu, nemůže říci, že by to bylo počínání nemravné. Lidé při těchto výletech podílu beroucí smýšlejí svobodomyšlně a volně. Oni mají za to, že nejsou povinni, dělati svatoušské obličeje, zpívati hymny, odříkávati dlouhé modlitby, a poslouchati mrzuté kázání v ten jediný den, kterýž mají k svému užití. Jejich "náboženství" jiné je a učí, že mohou zpívati, tančiti, píti pivo, běhati v háji a býti veselými slušně. To jest příčinou, že háje v předměstích zaznívají hudbou, zpěvem a smíchem šťastných, společenských lidí a dobrých občanů. Fanatičnost vyje proti tomu; puritánští mravokárci hrozí se toho, že takové věci jsou dovoleny; leč děje se to týden za týdnem, rok za rokem a bude dít tak dlouho, dokud v této osvícené zemi bude každému ponecháno řídití jednání své a tak zvanou bohoslužbou toliko vlastním svědomím. A tak Sokol Americký měl též velkolepý výlet v Eichs' Garden při němž účastnilo se mnoho Čechů, Němců, Američanů, Irčanů a lidí skoro všech národností krom černochů. Spolek ten založen byl asi před třemi měsíci a čítá nyní 105 členů. Výlet tento byl prvním veřejným vystoupením spolku onoho. U-

bírali se v průvodu k místu pro zábavu určenému s bandou hudebníků v čele, všichni v pěkné uniformě, a s perem za čepicí; poskytovali pohled velmi pěkný. Jiné spolky i dělnické připojily se k průvodu, a zastoupeny byly velmi četně. V zahradě byl tělocvičné produkce, hudba, tanec a hry a zábavy při výletech obyčejné. Každý bavil se podle chuti své."

VÁLKA A SVOBODOMYSLNOST.

Kdybychom měli být spokojeni se vším tím, co se kolem nás děje, to jest tou naprostou a hříšnou liknavostí našich pokrokovců a českých lidí svobodomyšlných za prvé a poznenáhly však tím jistějším postupem různých věr a církvíček na straně druhé, pak věru, že by to vypadalo s námi velice bledě! Omluviti jen vše válkou jest sice velice pohodlné, však ta válka ještě nikterak nenutí k hnusnému ramenářství, bezzásadnosti a bezkarakternosti, ba spíše naopak, neboť udatenství a opravdové vlastenectví, oběť na statech i krvi, humanita a čistý demokratismus jsou ideály, jež obyčejně "na poli slávy" vítězí, byť válka byla sebe silnějším mistrem a nikoliv sluhou. Válka jest větším spotřebitelem, nežli přímým výrobcem, požaduje všech institucí lovalitu a sama neposkytuje ji nikomu. Nemá určitých náboženských, společenských, politických a vzdělávacích snah, však vyžaduje od všech takových institucí neobmezenou poslušnost dle vlastních potřeb svých. Válka však není úplnou ztrátou žádné instituce, jest revolucionářskou a proto ničivou, však ničí jak dobré, tak i zlé, což nevyhnutelně má v následek obrodu a rekonstrukci. Jest nejsilnějším a opravdu nejznámějším stimulantem společenských útvarů, povzbuzovatelem vlastního rozumování valné části jedinců a konečně i mimoděk pěstitelem pokroku a kultury. Tak historie naší staré vlasti i historie světa celého dokazuje na nejkrvavějších stránkách svých. Křížová tažení ukázala křesťanství v pravém světle i choutky katolického Říma; třicetiletá válka položila základy k náboženské svobodě a my Češi tehdy jak víte hráli v tom zápolu děsném hlavní úlohu, francouzská revoluce proklestila pak prvé cesty k demokracii a u nás v Čechách rok osmačtyřicátý dal nám muže, již dovedli oceniti hesla rovnosti a bratrství i svobody a na základě těchto hesel vzniklo nejen naše Sokolství, ale i vše to, co zove se tou pravou svobodomyšlností česko-americkou, počínaje naším Náprstkem v Milwaukee, až na doby nedávné. S pokrokem každého oboru práce, obchodu, společenských závazků, národních činností a kulturních snah ve styků vzájemném vůbec válka lidstvu stala se zbytečnou jako civilizátor, za to však válka doby přítomné se všemi těmi svými hrůzami může se státi po stránce společenské i vzdělávací povzbuzovatelem, jenž rozšíří duševní obzor pozorovatelský každého z účastníků i přispěje ku vztahům mezinárodním, to jest přispěje k poznání pravdy! A musí přispěti, protože náboženství různá se svými dogmaty, s veškerým tak zvaným písmem svatým i slovem božím, se vším tím

dovoláváním se bohů, brzy katolického, tam protestantského, mohamedánského, pravoslavného i jiného v zákopech i mimo, na bojištích a chrámech těch kterých národů navzájem bojujících, dokázalo jen, že ten bůh jejich, jeden aneb více jich ztratil všechnu autoritu.

Ukázalo se, že fakt, čirý zůstává, že církev cokoliv o bohu svém nás učily učily jen se lží, předstíráním a klamem a pravdy zůstávaly jen tam kde věda objevovala nám Přírodu tak jak jest i síly její, jež kněžstvo zbytečně se namahalo, aby zmonopolisovalo vůbec. Nám stačí, abychom od hranice kostnické, přešli ku konciliu v Trentu, který musel se sejít protože myšlenky protestantismu již Římu se stávaly nepohodlné a lid o jsoucnosti boha všemohoucího, milosrdného a vševědoucího začal pochylovati, jako musí pochybovati o tom bohu, jímž dnes ta sketa berlínská, jež Kaiser se zове, ohání se před svými vojsky i národem svým, trpícím hroznou tou pohromou válečnou zrovna tak, jako národové jiní, jako lid veškerý vůbec. Jenže národy spojenečů našich jdou za ideálem demokratismu a lid německý i s těmi pohůnky habsburskými, proradnými Bulhary a sverepým Turkem, třeba ještě hrozný ten boj doby přítomné nebyl ani dobojován a rozhodnut smlouvá se na doby příští, na příští krveprolití a to zase jménem boha Kaisera a těch druhých.

Až se budou navraceti ti naši vojáci z bitev, až se bude jednati o míru, až nadejdou chvíle požadavků těch kterých, téměř vykrváčených národů, myslíte si, že budou to mozky zabeďnělé falešným učním církevním, že budou ti jedineci u valné většiny věřiti zázrakům a povídání nějakému s kazatelen? Pochybujeme velice, ba budou se ti naši hoši vraceti posílení, utužení v mysli své volné, protože jim léčeni o pekle — jež prožili na zemi sotva kdo dovede v dojmu vyhladiti slibem pouhým nebe někde tam nahoře. Jím pravda poznána půjde nade vše, ta pravda, jíž se vždy každá církev strachovala a věru, že na vlastní věci nezmění zhola nic co zavánělo by klerikou, aneb nějakou autoritou státní, církevní a společnosti, jež na úkor myslícího lidstva svobodného a volného by se chtěla utvářeti.

Tolik jest jisto. A jak my doma zůstavší pokrokaři, volnomyšlenkáři, svobodomyšlníci bychom se museli stydět před těmi druhy svými demokracií světa vše věnovavšími, pokroku a pravdě, z bojišť se vracejícími, kdybychom neměli jim co ukázati, kdyby i všechny ty vymoženosti naše skrovné, pokud školství volného se týče, poučení, vzdělání a organizace výchovné i společnosti naši **najednou byly ustoupily stranou**, ne k vůli válce tak, ale proto, že jsme měli se na co vymluviti, protože ve snahách svých na osvobození národa našeho tam doma, stali jsme se v přesvědčení svém, vlastním, rozumování a poznávání pravd **pouhým stádem hlomozicím a všelikou frází i bombastem se ohánějícím**, čili jednoduše nekonali jsme na se vzatou povinnost dobrovolného utužení se v těle i mysli své. Tolik nám Sokolům, tolik bratřím a sestrám naším! Jak směšné na příklad bylo by nám, kdyby pojednou jsme se dozvěděli, že k vůli válce pan páter ten a ten, či ka-

zatel zavřel "ovčinec svůj" a chrám, že protestanti, baptisti, episkopální a jiné a jiné církvíčky "přestaly obchodovat" k vůli tomu, že jako u katolíků "národa irského svoboda tam na zeleném ostrově" dříve musí být vybojována, semknutí všech irských šiků zajištěno, nežli se půjde zase do kostela. Jen se rozhlédněte kol a uvidíte, že právě tomu církevnímu kutění a roztahování všelikých věr v těchto dobách pohnutých není nikde konce, ba i v táborech našich vojenských se vyskytuje a my svobodomyšlní, my pokrokaři klidně mlčíme, nikde se neprotestuje, že vláda naše dovolí. Nám stačí všeliké malichernosti, zetky a fábory, pouhá slova a činy? Darmo mluvit. Nevěříte? Stačí poukázati na podporu našich svobodomyšlných škol, stačí přehlídka "našich svobodomyšlných časopisů a tisku volného," kde mohou se v poslední době vyskytovat i "protesty svobodářů tak zvaných" proti otištění toho či onoho starého článku a studie našeho žití volného, případných varování starých harcovníků našich svobodomyšlných v básni i slově prostém. Ano, bývaly doby, že stěžovali jsme si, že zde a onde činovník náš dal křtít dítky své, jiný s pompou kněžskou pochoval manželku svou, aneb jiné nedůsledností se dopustil, kdežto nyní, jakoby k dobrému tonu patřilo, jest-li svobodomyšlnost se vykládá, že si každý může dělati co chce v otázce náboženského cítění a zásadní přesvědčení může jíti k d'asu...

Z toho a jiných důvodů jako upřímní lidé zásadní, jako hlasatelé svobodomyšlnosti a školou sokolskou prošli bratři a sestry, jímž ustanovení Tyršova jsou příkazem proti jakémukoli zpátečnictví, těšíme se jen, že došlo k dohodě na posledním sjezdu D. A. S., aby jednota ta pokroková a volná, připojila se k Obei naší. Od kroku toho mnoho si slibujeme, jako uvítali jsme resoluce na sjezdu tom přijaté, neboť právě v těch zrači se nejlépe, jakou cestou všem nám se dlužno bráti, jak v nejsilnější podpoře veliké věci naší české a Č. N. S., tak i v povinnostech našich občanských, vzhledem na tuto naši novou vlast, jejž prezident minule znovu a znovu se vyslovil tak příznivě o osvobození všech malých národů a tajemník státní Lansing i tužeb Čechoslováků dotekl se prohlášením svým na prospěch náš. V těch a podobných výsledcích nikde nevadilo nám volné a pokrokové přesvědčení upřímné a dojista nemůže vadit budeme-li i my státi za těmi svými zásadami, za tou naší školou svobodomyšlnou, hlásati a kázati přesvědčení své v tom velikém chrámu našem, mocné Přírody, organisovati se a pravidelně scházeti i k těm "svým pobožnostem", kázáním, službám uvolnění mysle, výchově volné a soustavně pracovati. A přičiňovati se na lidu svého vybavení ze tmy a otročení tomu co na vlastní zisk všelící kupčici s odpustky a nebem zovou bohem, tím bohem, jenž se v této hrozně válce tak bezmocným, tak nemilosrdným a nevědoucím byl ukázal na všech frontách, pomahaie co nejvíce tomu, kdo nejsurověji si až dosud počínal veškerých práv humanity pomíjeje, smluv mezinárodních a všech věr křesťanských odznak, dává je železný kříž za utrpení a cestu křížovou lidí nevinných a zničených, žen a dítek, starců i zmrzače-

ných, těm kdož byli z jeho řad a utrpení ta i zkázu způsobili: "ve jméně boha Kaisera". A jest snad ten bůh rakouský, tedy katolický lepší, jest snad ten bůh pravoslavný v Bulharsku jiný, či Allah turecký milosrdnější? Jen sečkejte, války nebude na vždycky a ti vojáček se vrátivší pak o mnohém nám poví, mnohé "co z milosti boží" nebylo a nemohlo být. A my znající již nyní, přihlížeti bychom mohli se založenými rukama?

STARÉ RUKOPISY ČINOVNÍKŮ SOKOLSKÝCH.

Číslo 26. Katalogu výstavy sokolské v Praze na Staroměstské radnici, v druhém patře: "Výstavka Sokolstva Amerického", 1912—1914 ve stálé výstavce musea sokolského—Sbírka rukopisů činovníků a příznivců věci sokolské." Padesát let T. J. S. Milwaukee, Wis.

Slovo tělocvik mnohého rozpálí. Ti pobožní řeknou u sebe: ještě evičit to hříšné tělo, ten pytel neřádu, kdežto svatí nám dávají příklad o zapírání sama sebe, umrtvováním těla; ano, my známe duchovní evičení, jenž jest modlení, půst, odřeknutí se všeho pohodlí, vši rozkoše, bičování se, to jest svatá gymnastika. Sprostý dělník ubohý praví k sobě: "Vidět, že tito kejklíři, Sokolové, členové tělocvičných spolků, nemají co dělat, sie by neprovozovali práci a pachtění se jen z pouhé rozmarilosti. Když chtějí to tělo evičiti, at' jdou pomáhat chudým, ježto nemohou ani odpocíti sobě. To jejich namáhání jest vlastně jen potupné vysmívání se chudým, ještě perně musí dobývati sobě chleba. Křesťan se takových věcí a novot přidržeti nemůže, to jest z pohanstva." A věru v křesťanstvu pominula ta řecká a latinská gymnastica, jen to slovo gymnasium jako na úšklebek se udrželo. Gymnasium byl u těch milých Řeků a Římanů ústav pro zdokonalení těla mládeže; ten kořen gymnos jest tolik co nahý, poněvadž při zápasu či zápolení nazí se evičili a údy olejem namazali, aby snadněji mohl vymknouti se soupeři. Gymnastika jest tedy schválná, umělý tělocvik, aby se vyvinuly pravidelné síla, obratnost a ladnost jeho . . . "

2. března 1875. Kewaunee, Wis.

Lad. Klácel.

Pomůcek pro evičitele nebylo tehdy tolik, jako máme nyní a tak jsme dělali co se mohlo dosíci bez velikých obětí, třeba jsme si nikterak neupírali, že pomůcky české byly nám hlavním vodítkem. To zrovna týká se hlavně pražského "Sokola", který jsme si předplatili a čtli jsme velice horlivě, až také dán byl návrh bratří z Kewaunee, abychom si objednali "Hlas Svobodomyslných" od Klácela. I některé knížky jsme si dostali a evičilo se hned v začátku dosti pilně. Dostalo se nám podpory bratří od Č. S. P. S. a "Hlahcu" a tak se obstojně pokračovalo. Měl jsem dosti evičenců i žactva a k Národní Jednotě jsme se brzy dali.

V květnu 1886. Milwaukee, Wis.

Antonín Pittner.

Zásilka památných listin z působnosti mé v té Vaší Americe, kde prodlel jsem celých deset let mně jen mile překvapila a všechny přátele Náprstkovy domu. Probírali jsme se tím materiálem bohatým a doplnili co scházelo, od mého návratu 1858 až na dobu dnešní, jak jsem dostal od nesčetných přátel v cizině a na prvním místě za mořem v Americe. Co posíláte od přítele mého občana Kříže vztahuje se k činnosti mé v Milwaukee, zejména když nosil formy mých "Flugblaetter" do tisku do "Sentinelu" i naplnilo mne mnohou vzpomínkou všeho toho co u Vás bylo mi předmětem obdivu i učinilo ze mne horlitele pro zřízení pokrokové, pro svobodu a rovnocennost žen, pro volnost smýšlení v každém směru i oboru a v každém čase. Mockeráte

Vám děkuji, jakož i za zaslané brožury i mohu Vám oznámiti, že "Sentinel" dosud do čítárny naší dochází a tak se dozvídáme o všem Vašem konání, mimo české listy i výstřížky, jež zvláště z Racina dostáváme a pilně nalepujeme. O sokolském sletu Vašem mnoho došlo publikací i jiné cenné příspěvky musejní a knihovní ve formě vzácných ethnografických exemplářů a cenných knih v Americe v jazyku českém aneb anglickém publikovaných. "Comenius" jest zvláště cenné dílko a českému Milwaukee jen přísluší. Pozdravuji všechny Vás, ty naše Sokoly i bratry Jonáše a přátele zachovávši přízeň i podporu ústavu našemu . . . "

1. června 1892. Praha, Čechy.

Vojta Náprstek.

Jména Vašeho jsem se dozvěděl od obě. K. Jonáše z Racina, však píšu Vám na vlastní popud. Protože sletové slavnosti sokolské v Milwaukee, Wis. zanechaly u mně velice příznivý dojem, jako celý ten kruh přátel tamních i volných lidí, ctitelů mých, usmyslil jsem si, že Vám dopíšu i zeptám se, zdali bychom nemohli uspořádati tam u Vás přednášku a tak jako lidé svobodomyslní odraziti ty mnohé útoky zpátečníků. Útoky ty na Čechy často a namnoze se vyskytují, zejména zde v Chicagu není pro pokrokovost lidu Vašeho pochopení. Chtěl bych tam u Vás promluvit o slavné historii národa Vašeho, slavné minulosti i veliké budoucnosti lidí, již věří v utužení těla i mysle a mají takovou organizaci jako je Sokol. Chtěl bych poukázati na rozdíl co jsou "Bohemians" a "bohemians", kteréžto pojmy si tak mnozí ještě hodně pletou. Reflex takové přednášky snad i zde by se pocítil i mohlo by pomoci. Nedá se upříti, že by se Vám spíše hodilo, kdyby na obranu Vaši promluvil člověk mého druhu, tedy nikoliv ze středu Vašeho, jenž poznal národ Váš z dějin Vašich, Vašeho postupu i Vaši výchovy sokolské, bratrské a demokratické, jež čeliti má každému útisku a pronásledování tam doma ve staré vlasti Vaší a zde předsudku lidí zaujatých. Studoval jsem po třicet let dějiny lidu pronásledovaného, lidu, jenž světu dal mistry za pravdu a právo dříve jiných národů i naučil jsem se znáti Čechy, dříve, nežli jsem se vůbec s jedním z nich setkal a pak, když již jsem s nimi styky vzácné navázal, poznal jsem je teprve co nejlépe i vážím si jich. Sokolové vždy byli vzdělavatelné činnosti v popředí, snad by tamní jednota přednášku uspořádati mohla a to ovšem za volného vstupu . . . "

4. června 1892, Chicago, Ill.

Robert H. Vickers.

Milý dopis Váš došel právě dnes. Již psal jsem Vám, že prvá jednota sokolská v St. Louis, Mo. neměla dlouhého trvání, že poměry zavinily brzy její pád, aby později obnovena byla. Tehdy jsem se odebral ze St. Louis, Mo. do Racine k Jonášovi, cestoval jsem i psal a do Milwaukee často dojížděl, kde byl přítel můj Duras, Steiger, Novák, Kostlán a Kus, Kříž a mnoho jiných, co se účastnili hnutí Slovan-ských Líp, pak odborů sokolských. To bylo na Cedar ulici a v pozdější době Sokol se usadil na Chesnut. V celku podobala se tato činnost prvotní i oně v Chicagu a tolik si můžeme doznati, že "Slavie" vycházející v Racinu mnoho pomahala vedením Jonáše. Bylo v poměrech, kdy se nám ještě těžko dýchalo, ideální snahy mnoho nebylo a Sokol živořil, co lid tonul ve všednosti, třeba jednotlivci pracovali a u těch bylo vlastenectví nerozředěné, nezhodnocené a opravdové. Jiní nedbali a ještě jiní překáželi, až mnohý z nás se vzdal a odešel v ústraní. Vyčítáte mně, že jsem do Peorie zapadl, ale kdyby Jste znal pohnůtky, strasti, příkoří a zkušenosti mé, snad jinak by Jste usoudil . . . "

12. dubna 1913. Peoria, Ill.

K. Procházka.

Tyhle krkolomné kousky na výletech a jinde prováděné nám mnoho neposlouží, protože lid si pak o Sokolstvu činí nepravý pojem, třeba dokázáno bylo, jak dalekosahající vliv

má Sokolstvo mít i v oboru zdravotním i národním. Velikou chybou jest, že až dosud nejsou zásady sokolské všeobecně a důkladně známy a že mnohý český otec a česká máti nepoznali ještě jak důležitý jest těloevik pro vývin člověka. A proto myšlenku sokolskou nepodporují tak, jak by měli, proto dospělejší mládež česká i u nás se tak málo těloeviku věnuje . . . Máme tu střed, čili Výkonný Výbor naší N. J. S. ale ani to nezdá se mít vlivu na účastenství lidu v naší práci a ze strany dospělých i mládeže ještě mnoho dalo by se očekávat na posilu Sokola, vezmeme-li poměr k naší národnosti zde. Víme, že i jinde jest tak, ale těšíme se na lepší budoucnost . . .

1. června 1912, Milwaukee, Wis.

F. Kaplan.

Uznávám, že Sokolstvo má povinnost prvou, aby v práci národní napomáhalo a proto Ti posílám dle usnesení průkazní list, abys zastupoval nás na sjezdu Národního Výboru, dne 24. listopadu. My vždy usilovali o povznesení jména českého, snažili se vychováti lid svůj v těle i mysli a podle toho všechna byla naše činnost dosavadní, jestli se kde může co zlepšit, pomoci a povzbudit, tam musíme i my být. Průkazní list podepsal br. Gresl, jako náměstek, když starosta nemohl i posílám Ti poštou i přeji Ti co nejlepší pořízení a šťastnou cestu, doufaje, že mnoho dobrého budeš moci referovati nám po návratu svém . . .

21. listopadu 1892, Milwaukee, Wis.

Petr A. Wančec.

Píšu Vám v příčině svolání v "Rovnosti", od 1. října, a protože jsem již v Madison musím upozorniti na jedno, co týče se Sokola, čili spolkového těloeviku, jenž zprvu byl pro muže, postupem doby se ale rozšířil na utužení jinochů, dítek i ženy, mezi tím co starší sdružení ovládána byla vesměs duchem jen národním, demokratickým, vlasteneckým a pokrokovým, to jest v Čechách, to co jeví se v době novější politicky stranické sotva by mohlo vyhovovati zásadám přijatým, vlasteneckým a pokrokovým, to jest v Čechách, co zatím v zemi této rozvětvenost tělesné výchovy a hlavně sportu jest veliká. Poslednějším holdují veliké organizace americké a mnohé z toho snad by ani Sokolu neuškodilo. Pokud se politiky týče, kdyby Turněři se dozvěděli, mohlo by škoditi a nejen Sokolu, ale celé národnosti naší. Dostane-li se v Milwaukee do veřejnosti, že Čechové vedením Sokola a jiných spolků jsou pro Jonáše výhradně na základě národnosti bez ohledu na stranu, může to vzbuditi zejména mezi Němci a snad i Poláky snahu, aby též hleděli jen na národnost a nie na stranu a stáli jen při rodáku svém a pak je porážka každého českého kandidáta nyní i v budoucnosti zpečetěna. Více nemusím říci Vám to postačí, protože zásady sokolské znáte a sotva by Jste hodlal politiku celkem místního rázu jednoho státu zatahovati do celku. Schůze a manifestace taková byla by žádoucí a prospěšná jen v tom případě, bude-li vedena stranou demokratickou, v každém jiném případě tak zvaná neodvislost by jenom ublížila, ať patrně prospěti hodláte, jako bratři, již lásku a přichylnost mou k Sokolu častokrát Jste poznali . . .

4 října 1892, Madison, Wis.

Karel Jonáš.

Nám Sokolům často se zásady vyčítají, někdy snad docela zaslouženě, jindy sotva. Tak znám lidičky, kteří také dělají lecos co by neměli dělat a měli mít nějakou tu zásadu. Vy víte, že my necháme tisknout plakáty a na těch chceme mít uniovní známku. Jdeme k našim obchodníkům, maloobchodníkům a ti nám dají známku na plakát, prodáme jim vstupenky a oni přijdou na naši zábavu. Za známky i za lístky nám zaplatí a na zábavě utratí zase a jak se jim mnohý bratr, unionista odvděčí? Pošle svou starou do města — vlastně ona jede po káfe — a tam nakoupí na svá-

tky ve velikých obchodech co potřebuje a ten malý, ten bratr, co zaplatí ty plakáty, k těm se jde třeba na dluh. Bratře nekreslím příliš černě a jen to tam vraž, abychom znali již povinnosti své a hesla: "Svůj k svému." U nás vycházíme se stanoviska, že národ jest základem kulturní, politické i hospodářské organizace lidské společnosti a zatím naše společnost z většiny českou jest jen opravdu "po hosi podě" a my to naše "bratrství" také někdy dle toho osvědčujeme. Nač si toho nepřiznati a jestli myslíš, že to moc "silné", tak již nějak uprav co se dá Tvůj

29 prosince 1907. Milwaukee, Wis.

J. Záhořík.

Děkuji Vám za přemilý list Váš. Teprve nyní dovedu pochopovati co znamená ztráta, jež nás postihla . . . Jinak docela s Vámi souhlasím, protože vždy jsem věřil, že Sokolstvo samo o sobě již značilo pokrok a volnost. To dokazuje doba, kdy Tyrš zakládaje Sokol činil tak v době politického obrození národa, čili chtěl utužení lidu a zvýšení zdatnosti jeho národní pro životní boje, jež hrozily ze všech stran. Lid tehdy v celku byl nepevný, porobený a servilní, bylo třeba mnoho bureování a my začínajíc Sokolem v Milwaukee, Wis. měli na mysli těloevik jako prostředek výchovný se zvýšením mravní úrovně i svobodomyšlnosti. Zprávy z Čech o Sokolu byly moc příznivé, všude ruch se prokazoval a my ze Slovanských Líp vycházějící, podle vzoru chicagského začali. Nedivte se, že mnozí ty naše začátky zlehčovali, to zavinili jsme si sami, nežilo se vždy dle zásad psaných a zde u nás, v tak českém okolí, Sokol nyní docela uvázl, čehož jen, již k vůli mládeži litovati dlužno. Sín pěkná, nářadí dost ale plné prachu a v koutě nastavené — živoří se, živoří . . .

14. února 1904. Wilber, Neb.

Čeněk Duras.

Naučil jsem se znáti Sokoly ještě, když bývali jsme na DeKoven v Chicagu, jakž dojista se budete pamatovati. A jak ten čas letí, co již velikého od těch dob vykonáno a co zase zanedbáno, kdyby bylo společného úsilí. Proto děkuji Vám vřele, že jako Sokolové v prvé řadě hlasatele pravdy: "V zdravém těle, zdravý duch" utíati hodláte s druhými spolky tamními. Rád bych se účastnil oslavy tří století Jana Amose Komenského a s pýchou i radostí musím říci, že sledoval jsem všechny ty přípravy k oslavám podobným Čechy v zemi této vůbec, jakož i že vzdáti se má hold největšímu vychovateli a světlu intelektuálnímu, jakých svět kdy jen měl. Však to není ještě, co o velikém tom učiteli říci lze, vychovateli, jenž Přírodu nám za vzor kladl a vyučování názorné i cizím národům zavedl, že získal všech jich obdivu, proto, že i těla eviku doporučoval i lásku jazyka mateřského, vedle poznání jazyků druhých. Našeho obdivu zaslouží si i ještě, pro to své vytrvání, když nejčernější dny prožívala jeho vlast, nejhorší byly doby české historie a jeho mravní velikost, jeho vlastenectví projevovaly se v každém cíle jeho i slově a tou nejúplnějším láskou k vlasti i bratřím svým . . .

26. března 1892. Ann Arbor, Mich.

Prof. F. E. Nový.

Rád bych znal úsudek Tvůj a to vzhledem na úvahy, jichž pilným jsem čtenářem. Několikrát Jsi zdůraznil, že kroj Sokola nedělá, avšak na druhé straně stanovy předpisují a podle toho nutno se zařídit a při veřejném vystupování, zábavách, pohřbu a p. vymahati. Jsem pro dodržení stanov naprosto, ale pro kroj valná většina u takových příležitostí není zaujata, kdežto i jiní změně přejí. Aby předešlo se nedorozumění, zděl mi co jest Tvůj náhled a jak nutno se zachovati, když otázka kroje se ponechá sborům a domácími pravidlům, jež V. V. schvaluje pouze."

16. října 1905. Milwaukee, Wis.

L. Ehrlich.

SLET ŽUPY STŘEDNÍ.

Na památné dny červencové připadá slet Župy Střední v Chicagu. Dne šestého července šiky naše podati mají po-prvé společně od doby našeho sdružení se průkaz práce a síly své i utužení. Šestého července, tedy v den, kdy připomínáme sobě rádi památky mučedníka kostnického, jenž za pravdu dovedl položit život svůj, rozmlít tak prvý záblesk osvěty po celém světě, co zatím lid jeho statečný bil se na-potom téměř s celou Evropou a cepy jeho Němčiku i Římu staly se postrachem! Dnes táž Evropa tone přímo v krvi lidské a za pravdu, lidu volnost a demokracii světa i všech národů svobodu zápasí s týmž nepřitelem naším odvčkkým, Němčikem a Habsburky proradnými, borei naši na všech jsou frontách spojeneů, přispívající tak nejvhodnějším spů-sobem a největší obětí k utěnění památky muže jakým byl mistr Jan. Na tisíce hranic vzplálo v boji lítém a také naše nová vlast Spojené Státy, velká republika americká, hroz-ného toho boje se účastní, k novým a novým obětem vyzý-vá občanstvo své, lid svůj. Všude se vytušilo již, že na dlouho bude toho zápolu strašného, nežli hydra německého militarismu bude zdolána a tu lidstvo již chápe, že potřeba tělesné výchovy národa prováděti se musí nadále i měla by se státi povinnou, nejen ve vojště, ale i na školách všech, tak aby nebylo pouhého obmezení se na spolky tělocvičné, ústavy soukromé a snad školy vyšší jen a university. Právě nynější doba ukázala nejlépe co vlastně tělocvik jest, to naše Sokolství pak zvláště, ukázalo se nejen při odvodu do-brovolníků našich, ale i při odvodu do armády Strýčka Sama a všech armád, kde naši jsou, zvláště do armády československé, jakž známo. Čili ukázalo se poznovu, že sokolská myšlenka znamená snahy po tělesném i mravním povznesení národa celého tam doma a povznesení občan-ských eností i utužení všech nás v nové této vlasti, jako vý-chova tělesná, mravní, národní, demokratická a pokroková čili pět myšlenek slitých tu v jediný nerozlučitelný celek....

To dokázati chceme sletem naším i slibujeme si na vzdor dob pohnutých a těžkých, že výsledky budou tím lep-ší. čím jednotnější postup nás v šiku spojeném, ano v tom šiku ku kterému dnes přidružili se i bratři a sestry z tá-bora nejvolnějšího, zásadního a pokrokovéu pravých jednoty Dělnického Amerického Sokola, tam na Výhodě. Znovu chceme dokázati na sletu největší Župy naši Sokolské Obee vůbec, v tom našem českém Chicagu, (jež v době poslední mnohým počinem skvostným na dobro svého národa a jeho osvobození, se bylo vyznamenalo), že tělesnou výchovou či-níme tělo zdravým, silným a krásným a z té výchovy těles-né, že mravní výchova vyplývá, vedle povznesení a uvolnění mysle, při všech nás úteč ku práci otců našich a snaze, aby národ náš zaujal opět ono místo v řadě druhých národů, se kterého byl nepřizní osudu a zlobou nepřátel svých odvčk-kých vytlačen. Vycházejíce se stanoviska, že národ jest základem kulturní, politické i hospodářské organisace li-dské společnosti, přistupujeme k sletové práci s nadšením pro demokracii a bratrství, jež v tom Husitství a Českobratr-ství našich dějin mělo vždy vzory nejlepší

My vědomi si úkolů na se vzatých a obětí našeho sdru-žení, pokud se týče našich nejlepšíh boreů na vojně, jdeme k nejvhodnější oslavě našeho spojení a to více jak po půl stoleté práci a boje s předsudkem i v zemi této na jednu a neporozumění na straně druhé. A to již stojí za vzpomín-ku, tím spíše, když vzpomínka ta platí myšlence, která od samého počátku věnována byla prospěchu národa, rozkvětu lidu našeho sil, utužení, výchovy mužné mládeže a dorostu obého pohlaví, povznesení jména českého a všechněh nás práci na záchranu našeho budoucna i v té chvíli co sta na-ších sil nejlepšíh v krvavém se oetlo boji. A až řaditi se budou šiky naše valně ztenčené k projevu síly a krásy, ne-zapomeneme jistě i těch, kteří v šiku našem schází a bijí se

za nás a za ty naše, kdežto ti druzi již vykonali povinnost svou docela, ti bratři drazí, již "na poli slávy" spí již sen v půdě drahé a veliké Francie.

Není zbytečností slet takový? Stojí vůbec za ten ná-klad, jakého třeba bude k výpravě slušné a působivé v men-ších dnes rozměrech, třeba šiků semknutých? Tak zeptá se snad někdo nás, ba jiní právem upozorní, kde všech zdra-vých, silných a otužilých paží jest místo prvé, tam kdes na frontě. Souhlasíme, nikoliv však zcela, protože i nám zde třeba vzpružení k další činnosti a práci na prospěch toho našeho budoucna, té mládeže naši utužení, dorostu a posi-lu žen i dívek, sester našich. Jako dějiny jsou učitelkou ži-vota, tak i příklady jsou pro šiky naše a lidu našeho po-vzbuzení potřebny a jako rádi se zastavíme u toho obrazu co bylo a jak bylo, tak rádi zamyslíme se nad črtou vývo-je, ve vidu stavu současného našeho sdružení a obrazu, jenž věští nedalekou budoucnost slibnou, aneb neutěšenou dle toho, jakž sami jsme se byli přičinili. Ano, takového pozoro-vání jest předním úkolem našeho sletu, taková přehlídka i přesvědčení se, zdali konali jsme povinnosti své a úkoly so-kolské i tehdy, kdy požadavky na síly naše v každém ohledu se zvýšily

A zvýšily se v míře netušené!

Dokazují to i ty práce a činnosti mnohé bratrské, sokol-ské v těch zajateckých táborech, at' zde či onde tam v Ev-ropě, jako jeví se v táborech, našich družin, řadách vojen-ských kde bratři se sejdou, kde společně evičí v táborech, aneb připravují se k boji pro československou armádu v Cognau a v Italii, aneb i v Soluni. Všude ti hoši dobří ne-jen evičí, ale ob čas nějakým tím veřejným vystoupením a tělocvičnou prací sokolskou ukazují soudruhům svým, bra-trům slovanským a jiným, zejména však důstojníctvu své-mu, představeným svým, at' již Francouzům, Italům, Srbům aneb Rusům a zde mezi námi a na americké frontě ovšem i v prvé řadě Američanům, že tím Sokolstvem pěstuje se něco nad jiné krásního, družného co hubí všechny vlastnosti ú-skočné, zbabělé a otročí. Že tím Sokolstvem pěstuje se ve všech nás přisnost, statečnost a hrdost a ve snaze uchovati sobě sílu, že takový sokolský člověk český dovede tlumiti v sobě všeliké výstřednosti, sílu podkopávající a mysl v blá-to nízkosti strhující, čili jednoduše, že učíme se pěstování karakaterů. K tomu ovšem třeba život střidmý, opravdový, nadšení a obětovnost, jasnost mysle volné a síla vůle! A mohou-li bratři v zajetí tak činiti, bratři ve vojenských tá-borech a vydaní v šane nebezpečí a hrůzám války, jimž záhy čeliti mají, bratři i na evičištích vojenských, snad činíme i my dobře ku sletu svému přistupující v den nad jiné pa-mátný, čili chceme-li poznati výsledky našeho spojení, námě-ty hlubší i některé naivní, vzrůst i pokles a nový rozmach až k metám nejvyšším, pokud té drobotiny naší se týče, po-rozuměti přičinám, proč stalo se tak a ne jinak, získati po-učení a výstrahu pro budoucnost, srovnati svoje s cizím a podobně. Jestli snahou naší jest, abychom sletem svým župním posloužili pravému porozumění myšlence sokolské, jak mezi bratřimi, sestrami, tak i v širších vrstvách lidu svého a lidu vůbec, pak konáme jen dobré, zdali však stačí nám pouhé zablýsknutí se, nějaká titěrnost a neplodné ku-tění, jež vyvrholiti by mělo v pouhém fáboru a mašliče, pak to staré heslo: "Poznej sebe sama" bychom šikům na-ším odporučili dříve, nežli to poněti nejasné o významu So-kolstva šlo by dále

Jdemež do práce, jdemež upřímně, třeba myslí naší tá-hly vzpomínky na to jak bude a jak je těm, kdož tomu So-kolství podávají výraz ten nejsvětější, ten nejvhodnější a nejpřípadnější, podávají tam, kamž vlast naše nás všechny volá bez rozdílu; kdo zdravou má páž na frontu a ten kdo vetehý aneb jinak nemůže, pomahati musí v tyla v práci národní, v práci za všech nás dobro a svobodu všech

národů. A výchova našeho budoucna, našeho dorostu, naši ženy a děti i mládež obého pohlaví náleží vedle silné výchovy muže, vedle všech jeho obětí k práci důležité, čím větší jsou požadavky doby. A slet má být ukázkou té práce vykonané. Zdaž obстоjíme?

ZE VZPOMÍNEK ZAJATCE.

III.

Dnešní dopis je přímým pokračováním minulého — bylť látka tak obsáhlá, že jsem ji nemohl vměstnati v dopis jeden a příliš krátce toto období jsem přejíti nemohl, protože jak jsem již posledně podotknul sešel jsem se ve Skoplji v nové oblasti srbské s osobami, které se prolétají celým mým zajetím v Srbsku. —

Krátký čas po vyličených udalostech sblížil jsem se rychle s oněmi studenty, o nichž jsem se posledně byl zmínil. Máti jednoho z nich, chot' jakéhos vyššího inspektora, sloužícího současně ve vojsku v hodnosti "kapetana" (jméno její Gosp. Obradovičova) — byla správkyní kuchyně nemoeniční, jakož i skladiště, a dověděla se od studentů a hlavně od svého syna Wile, že "v sobě broj 1." leží jeden raněný, mladý Čech, Sokol, který prý se naučil sám srbsky číst a něco hovořiti, prý touží po houslích a prý má v Plzni v Austrii "verenieu" (nevěstu) — viděli totiž u mne fotografie jedné mé předválečné lásky a udělali z ní hned mou nevěstu. — Das sám ví, co ji dobří ti hoši všechno napovídali. A tak mne jednoho krásného dne Gospodja Obradovička navštívila, chvíli se mnou hovořila a pak se tázala, potřebuji-li něco — žádal jsem srbský slabikář a tabák, za chvíli jsem měl již obojí. Slíbila mne i housle a na ty jsem se nejvíce těšil. Od té doby jsem se měl dobře. Dostával jsem lepší a více jídla, paní inspektorka mi dala pěkné prádlo, občas cigarety a tabák a i moje rána počala se značně lepšiti; hojila se sice pomalu ale hojila se. Asi za 6 neděl jsem se počal již dokonce belhati o dvou berlích, ač noha, kterou jsem stále ještě nemohl za žádnou cenu natáhnouti, velmi bolela. Měl jsem tehda strach, že as berličky mi budou údělem po celý život a že zůstanu mrzákem. Chodíval jsem každý den do pokojíku sloužícího mým přátelům za kancelář a v jich společnosti mi čas příjemně ubíhal. Neustále jsem toužil po houslích ale marně. — Až jednoho odpoledne, leže na posteli a myšlenkami se toulaje daleko ve vlasti, byl jsem vytržen ze snění tichým, vzdáleným zvukem, jakoby akordem na housle, poslouchal jsem napjatě a srdce mi počalo prudce bít, tak prudce že ani v dešti kulí nebylo tak rozbourané. Než tichý zvuk zanikl a jiný se neopakoval. Po chvíli marného čekání jsem byl jist, že všechno byl jen přelud, když v tom zavzněl, tentokrát jasněji a nedaleko hlas houslí — uchopil jsem berle a šoural se ze dveří tak rychle jak mi bylo možno a tu již jsem zřetelně slyšel tony vyluzované nesmělou rukou z houslí, po nichž tolik jsem bažil. Bylo to v pokojíku mých přátel a vkročil jsem tam bez váhání — a přišťi okamžik jsem již tisknul opravdové housličky v ruku — s jakými nevyslovnými pocity, s jakým štěstím jsem hrál, jako nikdy před tím, bylo mi jako, když se shledám po dlouhém a násilném odtržení s věrným drahým přítelem a jako bych byl býval tušil, co mi za nesmírné služby prokáže ten prostý, dřevěný nástroj. Těžko jsem se as ke 4. hod. loučil s houslemi, měl přijíti doktor a já musel být v posteli, přátelé moji museli mi slíbiti, že přinesou přišťi den housle opět a vůbec každý den. Nyní mi teprve nic nešáhálo a byl jsem úplně spokojený! Hrával jsem každý den se zanícením s láskou a měl jsem četné a vděčné posluchače, líbilo se jim to, jenom že to vše co jsem hrál bylo prý "šváb-ské" a "ništa" srbského. Byl jsem opět jednou zabrán tak ve hru, že jsem ani neslyšel, jak se dvře otevířely a jimi vstoupil do vnitř srbský důstojník s paní inspektorkou. Ne-

viděl jsem jich, ani jak za sebou zavřeli a jak zůstali stát naslouchající — až když jsem skončil a zdvihl oči, zůstal jsem jako opařen. Ale tu již onen důstojník ke mne přistoupil a oslovil mne — česky, jak jsem byl mile překvapen, těžko vyličit. Důstojník jak jsem se pak brzy dověděl vojenský kapelník, původem Čech, pan Hynko Mařinec, se mě vyptával co jsem, odkud jsem atd. — hovořil se mnou as čtvrt hodiny a pak na rozloučenou mne slíbil, až budu zdrav, že si mne vezme k sobě a že budu moci hráti v jeho kapele. Radostí jsem byl celý bez sebe a děkoval jsem mu nadšenými slovy. Od toho dne jsem se nemohl dočkat až budu zdrav a budu moci opět choditi — a hloupá ta rána se hojila tak pomalu! —

Ze všech oněch mých nových přátel studentů nejvíce jsem si oblíbil "Dragana", sirotka to po okresním soudeci z Valjeva, byl to hoch tichý, milý a na svůj mladý věk neobyčejně vážný a záměrný, zlaté povahy. Měl mne rád jako bratra a já hleděl mu splácti rovným dílem. Sedávali, později když má rána byla takřka již zacelená, procházeli jsme se pomalu rozsáhlým nádvořím a Dragan mne vypravoval milým, tklivým svým hlasem dějiny Srbska, seznámil mne s mravy a obyčejí jeho obyvatel a sliboval mi až budu zdrav, že mi ukáže mnoho zajímavého z toho, co mi vypravoval. Jindy, prozpěvoval mi dušeným hlasem překrásné národní písně, z nichž tak jasně vanula měkká slovan-ská duše. Byl jsem štásten ve společnosti Draganově a k úplné mé spokojenosti pak značnou měrou přispělo i první zpráva od mých milých, kteří již se dověděli kde jsem a netonuli více o život můj v ustavičných strážích.

I ranění Srbové, kteří byli se mnou v téže místnosti, a kteří pro mne z počátku neznali než nenávisť a posměch, úplně chování své proměnili a všichni si mne oblíbili. Nejdříve ze všech se začal o mne zajímati jeden kolohnát, pravý to obr, jenž byl již 5krát raněn a povýšen byl na "naredníka" (četaře), tomu jsem musel napsati naši abecedu, kterou se pak as za tři dny po značném namáhání naučil; velice ho zajímaly naše poměry, v Čechách a vůbec v Rakousku a tu jsem mu musel vždy dlouze a široce vyprávět o "Švábskoj". Brzy se uzdravil, šel domů na "bolovanje" (dovolenou) a pak opět na frontu. Slíbil mi psáti ale as 3 měsíce jsem od něho nic nedostal až pojednou — tehdy jsem byl již dávno z nemoenice pryč a na milého naredníka zapoměl — dostanu lístek odněkud z Uher od zajatého svého přítele, podporučíka Dragoljuba. Četl jsem lístek jednou, dvakrát a myslil jsem, že to přec nemůže patřiti mne, vždyť neznám žádného svého přítele poručíka Dragoljuba. Až se mi na jednou v lebec rozsvítilo! Byl to onen naredník, kterého jsem učil naši abecedě — na frontě se v boji vyznamenal, byl povýšen na poručíka a několik dní po tom zajat od Rakušáků.

Pak jsem se seznámil a to důvěrně s jiným srbským ranjenikem. Byl to "čiča" obyčejný sedlák, neznající číst ani psáti ale čertova podšívka a byl by strčil do kapsy mnohého studovaného floutka. S čičou Miloradem jsem uzavřel věrné přátelství! Byl to starší již chlapík malé postavy, s rozecuchanými prošeďivými pačesy na něž si narážel vždy starý slaměný klobouk s hrdě vztýčeným husím pérem, drobné tváře z níž pod hustým obočím šlehalo jak z roští na vás dvě očka jako rtut', s mohutnými, neupravenými vousy; nosil val přes spodní prádlo vlněný plášť (na způsob koupacího) jako vůbec takřka všichni ranění — i já — sáhající mu až na paty a na břiše stažený provazem, na nohou bačkory a v ruce hůl. Když nebyl u mne, celý den něco šáněl a šukal a nikdy nepřišel s prázdnem, nosil vždy něco "na zub" neb něco "na sebe" a já musel se s ním vždy dělit. Každý týden jednou neb dvakrát přišel nesmírně vážně, pravie se opíraje o hůl, v levici pak něco úzkostlivě a pozorně nesl. Přišel ke mne, postavil mi k posteli stolek a na ten položil ono něco: byl to arch papíru, inkoust a péro. Pak posadil se na své lůžko (sousedilo s mým) přímo proti mně a hrobo-

vým hlasem, s vysoko vztyčeným prstem pronesl ke mně: „Sad' čemo pisati." A tu jsem se musel rychle chopit pera a přenášet pak myšlenky Miloradovy na papír. Psal vždy domů do Leskovce svému bratrovi, kolikrát bych se byl s chutí rozechechtal těm jeho nápadům i slohu — ale tím bych si byl svého „čiču" smrtelně rozhněval. Když jsme skončili, musel jsem mu celé psaní nahlas přečíst, při čemž mi oči ze rtů nespustil, dávaje pozor, napsal-li jsem věrně vše, co mi diktoval. Po té psaní hned odnesl a vrátil se vždy s litrem dobrého vína a s cukrovím — to mne pak „častil". Ně kdy kolem 20. listopadu připadl nějaký srbský svátek a měl jsem příležitost vidět, jak byl svěcen. Můj „čiča" mne již celý týden napřed na to připravoval a sliboval mi, že on sám připraví pro nás dva slavnostní oběd. Věřil jsem tedy velice. Očekávaný den konečně nastal, hned brzy ráno, celá naše místnost byla čistě umyta, vše bylo rovnáno a upravováno — uprostřed pak postaveny dva stoly, čistě pokryté a na ty přišly zvláštní věci, něco na talíři jako bábovku celé posypané drobným cukrem, láhev s rakijí a nějaká buchta neb hnětyňku nad tím pak zářily dvě vysoké svíčky. Když bylo vše připraveno, počali se sem trousiti ranění z ostatních oddělení a ti co nemohli choditi, byli přinešeni (jak jsem se dověděl, byli to většinou jen jmenovci onoho svatého, jehož jméno se právě světilo). Byla tu i paní inspektorka a ještě několik dam a děvčat; stál jsem ovšem jako Švába v pozadí a neviděl jsem dobře celý ten slavnostní obřad. V tom nastal v shromáždění rozruch, od dveří někomu dělali místo — byl to pop. Přišel v dlouhém černém kaftanu přepásaném širokou fialovou stuhou, na hlavě černý, tvrdý, vysoký klobouk a v ruce paraple. Pozdravil se s dámami a bez okolků se začal navlékati do obřadního pestrého hávu podobného hávům našich kněží. Brzy byl hotov a s kaditelníci v ruce, s obnaženou hlavou počal cosi brebentiti hrozně rychle a dosti tiše, tak že jsem v zadu nerozuměl ani slova. Po té četl s archu papíru jména oněch Srbů (přítomných), kteří ten den měli „slavu", po té opět brebentění, úžasné vykuřování, že v oblacích dýmu se ztrácel i pop i nejbližší stojící. Pak začal žehnati domnělou hábovku t. zv. „žito", pak hnětyňku, již přelomil i rakijí — od každého si vzal sám trochu, na lžičku „žita" (o jehož dobré chuti jsem se brzy i já přesvědčil) kousek housky a malou sklínku rakije a pak dostávali všichni Srbové stojící kolem něho; před požitím těch lahůdek se každý třikrát pokřižoval — načež nábožně polkl sousto. Tím byl vlastně obřad skončen a nemocní se dílem rozešli, dílem byli roznešeni do svých jizeb. Tu však počaly sestry bolničarky roznášeti „čast" všem raněnými at' byli Srbové či Rakušané, každý si vzal na lžici s podávaného mu podnosu trochu onoho žita, načež zapil rakijí — byl pak obdařen několika cigaretami a mohl se těšiti, že bude snad zase brzy nějaká „slava". Před obědem nás čekalo ještě jedno překvapení: paní inspektorka roznášela a rozdávala každému z velkého podnosu t. zv. „burek" něco podobného našemu „štrudlu" jenže místo jablek bývá tvaroh, sekané maso neb vaječné žloutky — vše vskutku znamenité. A zas každý dostal sklínku rakije. Slíbený oběd od mého přítele „čiči" Milorada byl vskutku slavnostní: vepřové pečené maso s rozkrájenými bramborami a omáčkou, silně kořeněnou, kde zejména paprika (nejmilejší to věc Srbů) zastupovala čestné místo; za to tím lépe chutnalo pak znamenité víno, z něhož jsme si oba statně přihýbali. Odpoledne přišlo několik dam ve smutku, které všem raněným rozdávaly cigarety a rakijí — byly to vdovy po padlých srbských důstojnících, které takovým dobrodíním uctívaly památku svých drahých. — Několik dní po této „slavě", právě když jsem odbýval svůj odpolední spánek, náhle přišel ke mně Dragan a vyzval mne, bych ho následoval a šel s ním ven — uposlechl jsem, ale v otevřených dveřích jsem se zarazil — přede mnou stála zlatovlasá dívka, jejíž krásné modré oči se na mne ze plavé záplavy vlasů mile smály. Dra-

gan mne zaraženého pobízel v před a představil mne gospodjici Zofe Anastojevičové: ta mi nenuceně ruku podala a tím ze mne ostých i překvapení spadl. Živě jsme se bavili o všem možném a čas mi velmi rychle utekl v její přítomnosti, tak že když se loučila, mrzelo mne, že již odchází — slíbila mi však že mne opět brzy navštíví a slib dodržela. Byla to sestra jednoho z mých přátel srbských Duška Anastoj. Studovala gymnasium. Byla první mojí ženskou známostí v Srbsku a zůstala mi vždy upřímnou přítelkyní, k jejíž roztomilé světlé hlavičce rád vzpomínkami zalétám. Chodila pak ke mne často se svojí přítelkyní černovlasým diblíkem Smiljkou a jich milá společnost, jakoby mi v raněnou nohu vlévala život i zdraví, takže v krátké době rána se zacelila a noha nabývala pomalu dřívější vlády. Žel i můj pobyt v nemocnici se chýlil ku konci — správu její převzala právě přišedší angl. missie a nemocnice musela býti vyprázdněna — zůstali jen nejtěžší ranění, které bylo nutno operovati, ostatní byli posláni do jiných nemocnic. A tak jednoho pošmourného večera, ku konci listopadu jsem byl naložen se dvěma Srby do kočáru a odvezen — kam až přistě! Jarka Berka.

LISTÁRNA REDAKCE.

J. P. Francie: V listě našem podobného neměli jsme ničeho a proto uveřejniti nelze. Ostatně my sami zažili totéž. Kývati pouze nedovedeme a obratle šije naší jsou zatvrdlé, nikoliv ohebné a proto se neví, že i slina pomluvy zde a tam pohana vyskytne se zrovna kde nejméně bys očekával. Nám nevadí, viz dopis soukromý.

Little Ferry: Obrázek přišel zlomený, nelze použiti.

F. S.: Poslali jsme doporučení na velitele tábora a jistě, že touto dobou již vyřízeno jest, dle zákona přijatého pokud se týče hochů našich v armádě. Napsali jsme celkem devět takých doporučení na žádost našich bratří a jsou již všichni občany americkými.

Detroit: Staré latinské přísloví povídá, „že jména hloupých jsou na všech sloupích", nač tedy toho tolik. Stačí vědomí vykonané povinnosti. V druhém bodu souhlasíme s Tebou zcela. Každý z těch Vašich bratří, již dali slovo, že půjdou na vojnu dobrovolně, k československé armádě pak zvláště, měli by být pro zrušení slibu vyloučení bez milosti. Ti pak, kdo u americké armády již v táborech přihlásili se jako Rakušáci, aneb u odvodních komisí dali se zapsati jako „allien enemies", jen aby se vojně vyhnuli, rovněž do Sokola nepatří.

A. R. S. Omaha: Díky za výstřížek.

Veselý: Pořídili jsme překlad „Podstaty", o druhém bylo rozhodnuto hlasováním, jak víš. Na dotaz třetí odpovídáme rozhodně: Ne.

F. Novák, Chicago, Ill.: Odkládáme na dobu pozdější.

PÍSEMNICTVÍ.

Umělecký portrét prof. T. G. Masaryka. — Opatřte si jeden v upomínku na československou revoluci. — Česká Amerika vítá dnes slavného vůdce českého národa, muže, etněného dnes nejen českým národem ale i cizinou. Jistě každý Čech a Slovák bude chtít obraz prof. Masaryka na památku a tu doporučujeme: Umělecky provedený nejnovější portrét prof. Masaryka, luxusní vydání velkého kvartového formátu na krásném tuhém papíře v moderní obálce (též k zarámování) za 50c, poštou 60c. Pro členy sokolských jednot 25c, poštou 30c. Portrét proveden jest nejlepším grafickým ústavem newyorským a překvapuje věrností podoby prof. Masaryka. Každému se neobyčejně líbí. Opatřte si jeden. Zakázky s obnosem (Money Order) přijímá a obratem vyřizuje Bohemian Art Publishing, 316 E. 72. St., New York, N. Y. Při hromadných objednávkách sleva. Zástupci se hledají.

VZDĚLÁVACÍ ODBOR.

Ferdinand L. Musil:

KNIHY A KNIHOVNY.

(Dokončení.)

NĚMCOVÁ BOŽENA: Babička. Obrazy z venkovského života. Kousek vlastního životopisu nejtěšnějšího mládí, jež spisovatelka strávila v překrásném údolí divoké Úpy v kraji náhodském, na Starém bělidle v Ratibořicích ve styku se svoji babičkou, ideálem venkovské ženy, jejíž smrtí povídka končí. Vypravování je protkáno popisy kroje, zvyků a obyčejů a výročních svátků a slavností, jako jsou Boží tělo, Štědrý večer, Dlouhá noc, Smrtná neděle, Obžinky, svatební veselí, pohřeb, při čemž poznáváme kraje a pořekadla, písně a pověry. Němcová svoji "Babičku" stala se zakladatelkou národopisné povídky české. Překlad "Babičky" v němčině, francouzštině, angličtině, ruštině a jiných jazycích evropských, jakož i v některých asijských jazycích, důstojně reprezentuje v cizině českou literaturu z první polovice 19. století. Laciné vydání 80 haléřů, vázané K 1.10 a K 1.50; jubilejní nádherné vydání tištěné na křídovém papíře s ilustracemi A. Kašpara K 10.—, vázané K 11.—. Levné obrázkové vydání česko-americké za 75 centů, váz. \$1.00, vydala Národní Tiskárna, 406 S. 12th St., Omaha, Nebraska. — **Pohorské vesnice.** Povídky ze života lidu venkovského (v kraji pošumavském). Cena 80 haléřů, vázané K 1.10, lepší K 1.50.

PANÝŘEK-VANĚK V.: Lehký dým. Humoresky. K. 2.—, váz. K 3.20.

RAIS KAREL V.: Zapadlí vlastenci. Horský obraz. Věnováno památce učitelův a kněží, buditelů národních. S titulní kresbou M. Alše. Početno cenou V. Beneše-Třebízského 1895. Cena K 4.80.

SPÁČIL-ŽEBRANOVSKÝ JAN: Samé tihó. Hanácké črty a obrázky. Cena K 2.20, vázané K 3.20.

SVĚTLÁ KAROLINA: Vesnický román. Jedna z řady vynikajících prací K. Světlé, po Boženě Němcové první vynikající ženě-spisovatelce. Děj odehrává se v Čechách u Ještěda. Cena K 2.40.

— **Zvonečková královna.** Román z ovzduší pražského, v němž jest též líčena Stará Praha romanticky děsná nebo zvláštnostmi zajímavá, zároveň s ideou probuzenskou. Cena K 2.40.

SVOBODA FR. X.: Rozkvět. Velký společenský román, vyznamenaný r. 1896 cenou České Akademie. V široké, bohatém románovém dějem prozycené rodinné eposeji, objímající život tří generací, zreadlí se zároveň náš celý rozvoj národní a čelné typy naší součinnosti. "Rozkvět" a "Řeka" jsou dvě nejdůležitější veliká díla románová tohoto spisovatele, u něhož není děje, nýbrž jen vnitřní dění bezděčné, zákonné a přírodní, v němž člověk — hrdina jeho prací — pluje, což dává nový ráz umění románovému. Díl I.—VI. ve 2 svazcích; cena K 4.80, ve skvostné vazbě K 7.20.

STAŠEK ANTAL: Blouznivci našich hor. Řada postav z Pojízceří a Podkrkonoší, hromada dokumentů jednak lidí, zvláštních originálů, jednak nálad a tajemných proudů duševních; v této knize přiblížil se autor ze všech svých prací nejvíce k záhadám vnitřního života horského lidu, zachváceného učením "spiritistickým". Autor poukazuje na příčiny a výklady, leč sám výklad sociologický a psychologický nepodává souvisle. Hloubka některých duší v této práci líčených (mladý Šimon) jest veliká, ráz některých zjevů (spiritistů) jen zběžně

vyličen, ale pravda celku je spolehlivá a vzácná, a dílo samo je pilná, záslužná i zdařilá studie figur s poukazem na silný smysl lidový pro vyšší stránky života mravního. Početno cenou České Akademie. Cena K 8.40, vázané K 11.60.

ŠÍR JOSEF: Horské kameny. Povídky a obrázky z Krkonoš. Šestero jímavých líčení našeho lidu v Krkonoších. Jako ty hory, tak je i jejich lid rázovitý, nestrojený, jeví se v povaze i v konání veškerém tak ryzím, nefalšovaným, upřímným; jsou tu slova jeho, kterými vyjadřuje své city, slova nehledaná, přímá, ale každé to slovo má svou váhu, znamená čin a v převaze naprostou poetivost. A tyto veškeré vlastnosti našeho lidu v Podkrkonoší vystihuje spisovatel J. Šír tak mistrně, ovládá podřech tak důkladně, že v každé té jeho povídce staví se před oči skutečně ty postavy, jak žijí, mluví a jednají. Co slovo, to nezapomenutelný dojem. Cena K 3.—, vázané K 4.60.

TŘEBÍZSKÝ, V. BENEŠ: Pobělohorské elegie. Zde tento z nejoblíbenějších popisovatelů českých zobrazuje nevýslovně žalostnou dobu pobělohorskou ve válece třicetileté. O Třebízském, jehož jméno bývá často spojováno s jménem Jiráskovým, napsal prof. Klem. Vepřek ve svých "Dějinách literatury české" toto: "Dožil se veliké popularity v českém národě, za niž, směle možno tvrditi, má co děkovati, že jsa knězem katolickým, s nadšením vlasteneckým čerpal látku z doby husitské a byl knězem svobodomyšlným, podobajícím se kněžím buditelům". Jméno Třebízského jest všem čtenářům dostatečně známo a proto zajisté netřeba doporučovati i ostatní spisy jeho. "Pobělohorské elegie" vyšly ve dvou svazcích a v lidovém vydání F. Topiče stojí: I. díl K 1.10, vázaný K 1.70; II. díl K 1.20, vázaný K 1.80.

TŮMA KAREL: Z českých mlýnů. Humoresky. S ilustracemi (přes 700) K. L. Thumy. Řada nejsměšnějších výjevů a obrázků ze zlatých časů, kdy ještě kvetlo řemeslo mlynářské a na každém potůčku a na každé říčce v Čechách a na Moravě drkotal vodní mlýn; kdo vezme knihu do ruky, ze smíchu nevyjde. Výborná četba lidová. Čtyři svazky po K 3.50, vázané po K 5.00.

ŽUPAN FRANTA: Pepánek Nezdar. Rozmarné líčení ze života dětského pro dospělé. Cena K 2.30, vázané K 3.90. Americké vydání asi za 40 centů u "Slavie Pub. Co.", 2544 S. Millard ave., Chicago, Ill.

*

Veselá kniha. Dvanáct nejlepších humoresek od Svatoopluka Čecha, Frant. Heritesa, Dr. Jana Herbena, Ed. Jelínka, Ignáta Herrmanna, Václava Kosmáka, K. Křena, Jana Nerudy, Dr. Fr. Slámy, Václava Štecha, Dr. J. Štolby a K. Tůmy. Cena K 1.—.

*

Historické Rozhledy. Popisy hradů, zámků, měst a památných míst historických v zemích koruny České. Kniha svým pestrým obsahem upoutá každého, dospělé i mládež. Vycházelo v sešitech redakce Ant. J. Zavadila a jest k dostání pět ročníků. Ročník I. obsahuje 33 původních vyobrazení a stojí K 2.50; ročník II. obsahuje 101 pův. vyobrazení, cena K 5.—; roč. III. 95 vyobrazení, K 5.—; roč. IV. 87 pův. vyobr., K 5.—; ročník V. 73 pův. vyobr., K 5.—.

2. DÍLA PŘELOŽENÁ.

ANDERSEN HANS CHRISTIAN: Andersenovy pohádky. Světové vydání s nádhernými ilustracemi prof. H. Tegnera. Z dánštiny přeložil Jaroslav Vrehlický. Toto nádherné světové vydání krále pohádkáře vycházelo současně anglicky (vydání evropské a americké), česky, dánsky, francouzsky, holandsky, malašsky, německy, ruský a švédsky. Vyšlo ve třech samostatných, jen

hvězdičkami označených dílech. Cena nevázaného v korunách 5.20, 4.40, 4.40; v původní vazbě dle návrhu akademického malíře V. Olivy: K 8.40, K 7.60, K 7.60. — Půjčuje se zároveň omladině i školním dětem.

VERNE JULIUS: 20,000 mil pod mořem Málokterý ze spisovatelů vynikl skvělejší fantasií a uměním komposičním, a málokterý dovedl tak jako Verne stupňovati zájem čtenářův a vybíratí detailly svého vypravování, při čemž nelze říci, že by jeho spisy byly jen pro mládež. Není v nich sice ničeho, co by děti nemohly čísti, nic, čemu by nemohly rozuměti, leč také intelligent najde v nich stejně zábavy jako poučení a povzbuzení; bylté Verne zván "učitelem energie", a mnohé z jeho knih povzbudily nejedno úsilí vynálezů tak, že Verne sám viděl uskutečněny některé své vědecké sny. Tak obecně je známo, že jeho "Cesta kolem světa v 80 dnech" byla nejen provedena, ale vykonána i v čase ještě kratším. V češtině jest dvojit vydání jeho spisů a tato kniha v ilustrovaném vydání z nakladatelství J. R. Vilínka stojí K 5.20, vázaná K 6.80; v laciném vydání B. Kočího (nyní E. Beaufort) s dvěma barevnými obrázkama Angela Zeyera K. 1.— nevázaná. "Dvacet tisíc mil pod mořem" bude zajímati dospělí i školní děti. — Také ostatní spisy Verneovy jsou dobrou četbou, které na mnohých místech použili se zdarem k potlačení t. zv. "krváků" či krvavých románů.

ZOLA EMIL: Germinal (Klíčení) Obrovské dílo, plné znamenitých myšlenek, v němž jest líčeno utrpení francouzských horníků, — dílo, jemuž rovno nemá všecka světová literatura. Laciné vydání K 2.30, váz. K 3.50. **Práce.** V tomto románu jest Zola věšteem lepší společenské budoucnosti a líčí lidstvo, těšící se z uskutečnění socialistických ideálů. K 6.80, váz. K 10.—

3. OBRÁZKOVÉ ČASOPISY.

Výbornou četbu pro čtenáře-začátečníky jsou zejména obrázkové časopisy, v nichž vedle povídek, románův a básní jsou i kratší zprávy ze současného života a různé zajímavosti z celého světa; děj povídek a románů bývá obvykle ilustrován a kromě toho každé číslo obsahuje ještě řadu různých vyobrazení z udalosti současného života, podobizny vynikajících osobností, reprodukce obrazů předních umělců, atd. Jsou-li celé ročníky svázané v knihu, bývá po nich v každé knihovně čilá poptávka. Zde upozorním na několik, jichž obsah jest přístupný každému čtenáři.

Besedy Lidu Laciný prstonárodní obrázkový časopis. Vychází čtrnáctidenně. Roční předplatné K 3.60; do Ameriky K 4.56. Vydává J. Otto v Praze.

Český Svět. Ilustrovaný týdeník. Přináší pravidelně vyobrazení současných udalostí, povídky, básně atd. Roční předplatné asi K 10.—. Vydává Emil Šole v Praze-Karlíně.

Čtyřlístek. Populární čtrnáctidenník s velmi zajímavými 20 čísly. Výborná četba pro děti. Roční předplatné K 4.80. Vydává F. Šimáček v Praze.

Malý Čtenář. Čtrnáctidenník pro školní mládež (ročně 20 čísel). Výborná četba pro děti. Roční předplatné K 2.40. Vydává Jos. R. Vilínek v Praze.

Niva. Lidový čtrnáctidenník s populární četbou a časovými ilustracemi. Redaktor a vydavatel Fr. V. Pokorný v Brně na Moravě. Ročně K 2.60.

Světozor. Týdeník zábavný a poučný. Ilustrovaná kronika současných udalostí domácích i světových, povídky, básně, různé zprávy. Vychází týdně. Ročně asi K 16.—. Vydává J. Otto v Praze.

Šťastný Domov. Praktický ilustrovaný časopis pro české ženy a domácnosti. Vzdělávací a zábavný list pro každou ženu, manželku, hospodyně a matku. Obsahuje články vzdělávací a praktické ze všech oborů domácích a ženských otázek. Stálé rubriky: Umění; Matka vychovatelka; Do-

mácí lékař; Ze ženského světa českého i cizího; Pro domácnost; Kuchyně; Z domácí zahrádky; Co se sluší; Tělocvik a hry; Hovorna; Listárna; Hádanky; Pro zasmání. Vychází čtrnáctidenně, ročně 24 čísel. Celoroční předplatné K 5.40. Vydává F. Šimáček v Praze.

Švanda Dudák. Humoristický měsíčník. Ročně K 10.50. Vydává a řídí Ignát Herrmann v Praze, nejproslulejší český spisovatel humoristický.

Vzkříšení. Výchovně vzdělávací noviny pro dospělejší mládež. (Příloha "Vzdělání Lidu".) Čtrnáctidenník. Ročně K 1.40. Vydává a řídí učitel Ed. Navrátil v Moravanech u Pardubic.

Dr. Antonín Mueller:

SOKOLU ČESKO-AMERICKÉMU V CHICAGU K PADEŠÁTILETÉMU TRVÁNÍ.

K metě!

O jest nás Sokolíků kýžený cíl?
Nechceme zisk a co pro nás sláva —
cheeme jen lidstva posvátná práva
za ně bojovati vždy též ze všech sil.
Bojovat pro lidskost, pro národ směle
necheem' se nikoho, ničeho bát,
svým vlastním krokem cheeme se brát
a v zpátečnicích zřítí nepřitele.
Stejnokroj. věřte, Sokola nečiní —
však odvaha v těle a smělý hled,
bojovat, vítěziti naposled
povinnost nemá zvat se dobrodiní...
Sokol, bojovník je v národním kroji,
smělost a ráznost září na čele,
srdce pro dobro bije vždy věle
s osvětou v mysli v posvátném boji.
Nejde vše hladce, též třeba síly,
avšak, když povinnost nutně volá,
pak nečiní nic jen tak zloha,
jen vytrvati a povždy být čilý!
Pak teprve Sokolík u mety stane
a nazpět se ohlíží spokojen,
útrapy zlaží se jen pouhý sen,
usmívá se — i když pot z čela kane.

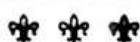
T. J. S. New York ztratila dobrého člena, bratra obětavého, jenž zejména na posledním kursu prokázal posluhačům nemalé služby vyučovacím systémem svým ve zdravotědě, tělovědě a fyziologii a to jest

DR. JAROSLAV RADDA,

jenž po těžké chorobě zemřel ve věku 45 let. S poctami sokolskými uložen byl v lůno země, však památka naň potrvá na jisto na dlouhou dobu. Znali jsme bratra toho po leta i jeho nadšení ku práci pro Americký Červený Kříž, jehož byl ustanoveným instruktorem v Sokolně, jako znali jsme snahy jeho po výchově lidu našeho vůbec, jeho lidumilnost a přičinění jako lékaře, jenž byl se od skrovných počátků vlastní silou byl vypracoval a tu, kdy slibovali jsme si, že práce jeho sokolská a mnohé ty návrhy na zdravotní odbor i v šiku našem sokolském na sjezdu uplatniti se nechají, smutná došla zvěst' o jeho úmrtí. Škoda jej tím větší, že v odboru válečném spolu s několika jinými kolegy dávno s námi přihlášen byl k pomocné akci, nejen naši ale i československé armády i čekal na zavolání.... Zavolání přišlo, ale tam odkud není návratu, žel. Čestná budiž mu paměť!

DOPISY.

South Omaha, Neb., 13. května.

Byla jsem zvolena dopisovatelkou do "Sokola Amerického" a jelikož jsem to také trochu zanedbala, a myslím, že již je čas, abych napsala též něco o činnosti Sokolek So. Omaha, tedy píšu.

Minulý rok 15. prosince jsme konaly taneční party, které se zdařilo a zdržely se až do pozdních hodin večerních.

Na nový rok jsme měly veřejné evičení, které se vydařilo zaamenitě, a každý byl spokojen. Návštěva byla četná.

Moc zpráv z našeho sboru nemohu podati, neboť nyní mnoho neevičíme, trochu zanedbáváme. Za měsíce leden jsme byly dosti činnými a teď to zas nějak ucehuje. Nerada kritizuji sestry milé, ale můj náhled jest, abychom evičily opět pilně i vzpružily se k činnosti zvýšené a doufám, že se zas brzy sejdem do kroužku našeho a budeme tak pilnými ve evičení jako jsme byly před rokem.

Nemohu zatím podati žádných zajímavějších zpráv, tak až podruhé a tu bych ráda napsala něco veselejšího. Se sesterským pozdravem

Nannia L. Květenský.

Ve Francii, 22. dubna 1918.

Drazí:—Před nějakým časem zapůjčil mi Fr. Chlumský od batterie D. "Sokol Americký", v němž uveřejněn byl můj dopis, i umínil jsem si, že opět něco napíšu a stále jsem čekal na příhodnou chvíli, která dnes konečně se mi naskytla, a budu psát třeba do svítání, neboť mám k zodpovězení asi tučet dopisů.

Od posledního mého dopisu přihodilo se tolik věcí, že psát o všem jest téměř nemožné. Rád bych napsal o tom, co jsme dělali na našem posledním stanovišti, ale nejde to; však se to časem dozvíte. Zmíniti se však musím o jednom našem pochodu, na nějž nezapomeneme dlouhý čas. Ubytovali jsme se v jedné vesnici a já s mojí "bezdrátovou" družinou, v níž jest též Zeman a Bittner (syn bývalého novináře), měli jsme pěknou světnici v jednom starém dvorci. Očekávali jsme, že zde ztrávíme několik dní v klidném odpočinku. Náš "odpočinek" byl však zkrácen rozkazem k pochodu. Pochodovali jsme k jiné osadě, odpočinuli si přes noc a ráno opět dále až jsme k večeru zemlení dorazili k malému lesíku. Pršelo, a my na p. Dešt'ovského připraveni nebyli. Ulehli jsme obličejem k otevřenému nebi, příliš unavení postavit stany. Jak jsme spali nevím, ráno jsme "vyplovali" asi ze tří palečů vody a hleděli býti veselými. Naše vlněné přikrývky byly promoklé a jako by vážily — tuny. Příští noci dorazili jsme opět do jedné vesnice a ráno unavení nastoupili další pochod asi 40 kilometrů. Do městečka, k němuž jsme záhy příštího rána dorazili, posílali Němci mnoho plynových bomb a těžkých střel, a proto jsme se utábořili venku. Nikdy v celém mém životě nebyl jsem tak unaven jako tohoto rána.

Dnes večer jest úplně ticho — skoro podezřelé. Časem přejede kolem vůz, nákladní auto nebo motorek — a opět zavládne ticho. V delších přestávkách zaduní děla a střela nebo dvě prasknou. Chvillemi telefon zvoní. Právě jsem zachytil a přepsal německou bezdrátovou depeši — neměli toho moc co říci. Myslím, že jejich ofensiva upadá. Ve 12:45 budeme viděti co tomu Paříž říká. Překládám již francouzské zprávy a depeše dosti dobře a rozumím i německým, to jest obyčejným válečným výrazům a frázím. Dle toho vidíte, že my známe všechny zprávy okamžitě, kdežto vy musíte čekati až je noviny otisknou. Asi ve 4 hod. ráno slyšíme Londýn rozesílati zprávy pro časopisy a též posudky o postupu války. — "Vzduch" jest plný

zpráv o revolucích v Čechách a jinde. — To mně připomíná, že právě dnes odpoledne jsem dostal z domova dva balíčky novin, v nichž byly též dvě čísla "Bohemian Review". Byli jsme rádi, že jsme dostali něco ku čtení, neboť delší čas již jsme ničeho neměli.

Mnoho nás nepotěšila zpráva, že po nějaký čas nebudeme dostávat žádných zásilek z domova, myslíme však, že jest to pro dobrý účel a proto "nehubujeme". Ale jest lež, když chicagská "Tribune" píše, že zde můžeme koupiti všechno stejně lacino jako ve Státech. Musíme ku př. za tučet kousků Nabisco platit jeden frank a ostatní věci jsou poměrně stejně drahé. Cigarety jsou za stejnou cenu jako ve Spoj. Státech, ale možno je dostat pouze jednou za dlouhou dobu. Každý balíček cigaret z domova byl pro nás pravým požehnáním. Nyní kouříme z dýmek a točíme cigarety.

Punčoch mám dost, všechny těžké, ale mám velké boty, takže je mohu dobře upotřebit. Také prádla mám dost. Díky! Cigarety a tabák jsou nejvzácnější a nejdražší věci, jež byste mohli poslati, až je pošta bude zase přijímat; ty přijmem s povděkem vždy.

Musím zodpovídati ještě několik dopisů a proto Na zdar všem! Váš

(Sgt.) George R. Mach.

Hq. Co., 149th F. A., A. E. F.

Racine, Wis., 25. května.

Máme tedy vzácného hosta mezi námi profesora T. G. Masaryka. Vítejte nám! Přáli bychom si ty krásné okamžiky prožiti s Vámi bratři a sestry v Chicagu. U nás T. J. S. Mladočech jako když závoj smutku prostřen všude, srdce naplněná jsou střídajícími se dojmy. Zábavy vážnou, a veřejné? Posud v lasku. Šamberk, co připojen k Sokolu, v nečinnosti si hová.

Národní Sdružení oznamuje, že úlohy k divadlu jsou rozepsány. Dátum k činnosti se neudává. Sestry, stává u nás odbočka Červeného Kříže. Doufáme, že všechny jste se staly členkyněmi. Nuže — vybízíme Vás k činnosti. Vím, že pracovaly jste snad již dříve, nyní však má práce význam ještě větší, neboť pochází od českého lidu. Pomáhejme tedy sami sebe reprezentovat. Neb vlast nás volá, volá každého z nás, zůstaňme věrní. Ted' je pravý čas. Opakuji slova bratra starosty na tomto místě, aby jste se nevymlouvaly, že jste to nevěděly. Když pozvaní jsme někde do průvodu, slavnosti dostavte se vždy v kroji, nikoliv jako při třetí půlce Svobody, chvat na poslední minutu. Na zdar!

Bertha Kancianová.

Kdes ve Francii, 28. dubna 1918.

Byl jsem potěšen Tvým dopisem, ten předešlý o němž se zmiňuješ však jsem nedostal, za to ale přišla dvě čísla "Sokola Amerického" a tak jsem se po sokolsku potěšil těmi mnohými zprávami ze všech konců světa a zejména ze zpráv našich dobrovolníků, kterých tolik poznal jsem osobně a s mnohými již i zde se potkal. Minule byl jsem celých 14 dnů na cestách a projel jsem s oddílem naším téměř celou Francii, za frontou. Nemohu ani dosti vypsat ty krásy země velkého národa, tu bodrost toho lidu statečného, obětavého, jenž, nás Američany vítá všude a na každém kroku s pietou i laskavostí nezměrnou. Všude dostalo se naší pozornosti a někde i pohostinství obyvatelstva, jež samo mnoho nemá, ale ty Američany přímo zbožňuje. A přibývá nás tu bratři drazí dost a denně, kdežto Americký Kříž koná všude samé divy, pomáhaje našim na frontě, v zákopech i za frontou a v týle, kde opět o uprchlíky i choré obyvatelstvo pečuje, jako o sirotky a ty mnohé vdovy trpící. Také jsem se sešel s br. Polcarem, a to víš, že hovořili jsme jen o Vás tam a Vaši práci pomocné hlavně. Co českoslovenští dobrovolci potřebují ve svém táboře, jistě zdědí Ti

sám. Daří se jim dosti dobře — inu jako na vojně, a také ku sokolskému vystoupení veřejnému se hotoví, eviči již v jednom pluku a druhý a třetí se organisují. Setkal jsem se s mnohými bratry, ze Srbska i z Ruska — ach to jsou hoši, co vytrnuli již a znovu jsou v té vřavě válečné. Takových pár by mělo zajet tam k Vám a pošeptati těm co "slíbili, že půjdou na vojnu a pak se vyhnuli" něco silnějšího, ano mohli by povědět i těm, kteří práci a činnost Vaší družiny v Srbsku, roku 1914—1916 ob čas tak rádi zlehčují, že pro naše slova neplatí, ani fráze skvělé a teatrální výstupy někde na slavnostech všelikých, jako opravdové činy a skutečná práce.

V Paříži jsem se setkal s přítelem, druhem a junákem srbským bratrem Andričem, jest tu u srbského štábu důstojníkem nyní povýšeným. To bylo dotazování na toho starého "čiču" ze Skoplje, to jest Tebe bratře pořadatel a když jsem mu zdědil, co za vše to co bylo vykonnáno dostane se vděku od lidíček, již sami rádi za humny zůstávajíce, jen pohanu, podezřívání a pomluvy šířiti dovedou, slíbil

toho mnoho na co nutno si zvykati. Na zdar! Všem Vám pozdrav!
A. Mareš.

Cognac, Francie, 29. dubna.

Posílám Ti obrázky z našeho tábora Československé armády a tu poukazuji hlavně na obrázek našeho generála, vrchního velitele Janina, v pravo od tohoto jest náš plukovník Philippe a konečně v levo za generálem kapitán Šnajdár. 12. březen zůstane nám všem v milé paměti, neboť my dobrovolci a ovšem tedy i Sokolové, Češi a Slováci ukázali jsme lidu francouzskému jakž jsme již vyevičení a s jakou nezdolnou důvěrou hledíme vstříc zápolu s nepřitelem všech spojených našich největším. Měli jsme přehlídku našeho vojska na břehu řeky Charante a bratře drahý jsou tu mezi námi i mnozí z těch Tvých "hochů ze Srbska", ano i Ruska, jako celá řada dobrovolníků z Ameriky. Nehněvej se, ale tolik musíš přiznati, že by tam od Vás jich mělo být mnohem více, třeba byli sta a sta jich s Američany a nějaká ta desítka s Kanad'any. Ta naše přehlídka, jakoby nás

Žactvo T. J. S. Havlíček-Tyrš, Chicago, Ill.

mi, že Ti sám prý co nevidět něco napíše z Paříže a to z kruhů těch mnohých nespokojených bratří i legionářů, již do československé armády se nemohou při nejlepší vůli dostat. Má mnoho co povídati od té doby ze Skoplje jako právník a bystrý pozorovatel a bratr Sokol i odkazuje se na mnohé ty své druhy, srbské důstojníky, jako poručík Skobla a jiní, kteří jsou prý nyní v Chicagu, jestli jste se sešli. Zajímavé, že ten náš bratr Andrič zná i Umírova a také s bratrem Klepalem se již sešel, tak aspoň z řeči jeho vysvítalo, ano věděl i o tom, že br. Skřivánek je zde také někde a to u aviatiky. Zvláštní, tak ty hory se nesejdou, ale lidi ano a za jakých okolností, poměrů a osudu. A vidíš, tuhle jsem četl v "Literary Digest", pod záhlavím "Austria-Hungary's Future" i citát ze "Sokola Amerického" a jméno Tvé. Těšilo mně i budu Ti povděčen, jestli mi list opět pošleš. Člověk přece jen rád se dočte aspoň o té sokolské rodině, kde ještě pravda, příměst, právo k volnému posudku, svoboda slova i mysle není ubita všelikým fangličkářstvím společků zbytečných a tisku divného. Piš prosím opět co nejdříve. Dnes již nemohu psát, jsem unaven a mám ještě vykonati mnoho práce. Očekávám povýšení a ve službě je

uvedla ku vzpomínce na Letnou o posledním sletu. Pamatuješ se tehdy, učinil Jsi poznámku, bylo po prostných na tribuně, že těch třinácte tisíc boreů v prostných, ta krásná těla půjdou jednoduše k odvodu a změní se volky nevolky v šedé proudy militaristické posádky císařské a po případě, jakž bratři Srbové nadhazovali "v dělovou potravu", kdyby se mělo něco shrnouti. Tehdy nás ani v duchu nenapadlo, že by taková možnost strašná byla přímo v dohledu a my s mnohou výčitkou i bolestí dali jsme si říkati "národní vojsko", třeba národ náš byl nesvoboden a nevládl životy těch boreů našich. Přišla válka a hle, s ní splnění nejvyšších tužeb a snah našeho národa. Dnes vojska svá máme a máme také revoluci svou proti Habsburkům i nenáviděným jich nohsledům. Nediv se tudíž, že přehlídka našich šiků byla skvostná a že zdařila se. Generála svého pozdravili jsme našim mohutným Na zdar! a hned v zápětí zazvzněly prvé zvuky naší hymny "Kde domov můj". Hudba vpadla do toho a zahrála i Marseillaisu. A jak ty jednotlivé oddíly 21. pluku postupovaly. Rád bych Ti napsal podrobně, avšak věř, že byly to dojmy, jež péro sotva vystihnouti dovede. Možná také, že již psal Ti o tom br. Štíbr, br. Sedlák,

aneb Burian. Máš vidět, jak jim to pěkně sluší v tom našem úboru vojenském. Také generálu Rabierovi, jenž později nás navštívil, jsme se libili. Kázeň jest tu naprostá, život v pravdě bratrský a naši důstojníci pravými vzory nadšení.

Ptal jsi se na br. Mičku, ten jest ve škole, kdežto br. Pučelík i Bureš slouží v řadě. Co se týče dotazu, jak dopadlo s našimi na Rusi, nemusíte mít žádných obav. Naše divise prodělaly klidné hnutí revoluční, dnes to zítřka ono a také bolševici, když táhli na Kyjev, uznali, že červeno-bílá páska znamená trochu více, nežli zbytečné prolévání krve a proto povolena byla koncentrace našeho vojska a volný průchod do klidných gubernií a tak ten celý náš voj vytáhl hluboko na Východ, kde stále se noví dobrovolníci hlásili i čekalo se pouze na další rozkazy Národní Rady a hlavně opatření našeho vůdce prof. Masaryka, jehož příjezd tam k Vám byl nám i zde oznámen. Rozumí se, že evičíme, po sokolsku a hlavně po vojensku pilně. Knihy a časopisy mnohé dostáváme, však v tom ohledu mělo by se učiniti ještě více. A kuřivo — o to věru, že ten náš New York nejlépe se dovede postarati. Minule zase řada našich z Ameriky došla i dostalo se jim vřelého přijetí, jako nám. Prosím, piš častěji, jako všichni naši, již máte tu někoho, aneb sestry drahé, jež povzbuditi chcete slovy svými bratry k činům. Na zdar!

Cyril Hrádek.

Portland, Ore., 5. května.

V novoroční sokolské schůzi udělali z mé maličkosti "písačku", ale až teď skoro po půl roce přicházím s upřímným a sesterským "Na zdar!", abych nějaké zprávy o nás zaslala. Dopisovatelský úřad je velice nevděčný, totéž si asi myslela naše loňská dopisovatelka, proto nechtěje si nikoho rozhněvati — nepsala vůbec. Bylo by třeba začít s loňským rokem, což však by dopis prodloužilo a já jako mnohé jiné as raději čtu, nežli píši a zvláště dopisy od zajatců, bratrů vojnů na všech frontách, dobrovolníků ve Francii, Itálii a konečně i ty zvěsti z Ruska, kde se můj jediný bratr nalezal v zajetí a nyní již rok a půl je nevěstným. A dle obsahu těchto dopisů teprve poznávám, co kde se vykonalo rukou sokolskou. V nynější vážné době téměř veškerá sokolská činnost u nás je soustředěna v Národním Sdružení. "Věelky" zde též založeny a v práci započato. Ve prospěch Nár. Sdružení v minulém listopadu pořádán v Sokolovně bazar, který se zdařil. Na to se zdejší Češi k velikému překvapení mnohých Američanů a zvláště pánů Němců a jich přívrženců účastnili velice činně spojeneckého bazaru. Místní noviny se pak velmi pochvalně o Čechách vyjádřily, jakož i před tím, kdy v červnu při "růžovém festivalu" o patriotickém dnu, též brán podíl zde v sokolských krojích za českým a americkým praporem za zvuků hudby si vykračovali i činili dojem nemalý. Poslední neděli v květnu bude pořádán sokolský výlet do Crystal Lake Parku. Lituji, že nebudu moci se účastniti. Zdaru a hodně tepla kterého zvláště při sletu třeba přeje

Anna Hulačová.

Camp Lewis, Wash., 5. května.

Upřímně děkuji za knížky i sešity, jež mě byly zaslány, pokud týkaly se Sokolství i věci naší. Byl nimi každý překvapen, kdo je četl. Dal jsem je čísti důstojníkům a majorovi zvláště, a každému, který mě řekl, že neví, co jsou Češi, a vskutku byla dobrá to pomůcka. Ale — žel, přišly trochu pozdě, neb má naděje, že se dostanu do Francie mně zklamala zatím. Abych Vám o tom zděčil něco více, musím začít od začátku. Po vypuknutí války s Německem, přihlásil jsem se do služby Strýce Sama jako dobrovolník, dne 8. května 1917. Začátky nebudu psáti, neb to byly dosti krušné doby, ale chápal jsem se věci co nejlépe

jsem mohl s tou nadějí, že co dělám konám jen k prospěchu naší milé vlasti, a čekal jsem s touhou na tu chvíli až nám přijde rozkaz jeti za oceán — ale ku svému žalu jsem seznal jednoho dne, že naděje, je ta tam, když jednoho jitra mně přišel rozkaz, abych si sbalil své věci, že budu přeložen do 33. divise. Zpráva ta se mě tak dotkla, že jsem nevěřil svému sluchu, že by to bylo pravda ale — bylo ve skutečnosti pravdou přec! Když dne 8. ledna 1918 jsem se musel rozejíti s hochy, s kterými jsem ztrávil 8 měsíců evičení společně, plakal jsem jako malé dítě při myšlence, že se musím rozloučit se vším i s tím cílem po kterém jsem tolik toužil, ale pomoci nebylo, a já musel býti poslušen vojenských nařízení. Do Camp Logan jsme přijeli, dne 9. ledna a na to za dva dny se nás ptali, kdo je ochoten jíti bojovati za Spojené Státy do Francie! Tu jsem byl ovšem první! S tou nadějí, že se přec dostanu k tomu cíli vytknutému ale — naděje ona mě zklamala opět, když po 4 měsíčním pobytu v táboře byli jsme vybráni zase a posláni na daleký Západ do ležení Lewis, Wash. Psal bych o tom více, ale uznáte každý sám jak mně bylo. Na vzdor tomu těším se, že po přijetí dotčeného zákona, bude jinak a tak všichni posloucháme Strýčka Sama velmi dobře. A on je taky uznalý za tu naši práci, a nechá nás projíždět a podívat se po Spojených Státech, když zatím jinak nešlo a předloha o občanství našem se projednává. Byla to krásná podívaná na poslední cestě i krásný pohled na rozličné kraje; jeli jsme přes půl Texasu, Oklahomou, Kansasem, Coloradem, Wyomingem, Idaho, Oregonem až do Washingtonu. Viděli jsme rozličné roviny: úrodu, lesy i kopece, vypadalo vše jako v báječném ráji, zde máme tábor uprostřed lesa, vše co vidím mně připomíná stále moji českou zem, kterou jsem nedávno opustil. Cesta nám trvala plných 7 dní, a byli jsme skorem neradi, že se to naše cestování neprodloužilo o několik dní déle. Byli jsme tomu již uvykli při požívání naloženého masa a suchých "bisketů", trochu se nám stýskalo po teplém jídle, ale na konec si žaludek uvykl na to přec.

Obecenstvo nás vítalo nadšeně všude, kde jsme činili zastávku, obzvláště v městě Denver, Colo. kde nás děvčata obdarovala doutníky, tabákem i cukrovím. A tu hlavně se vyznamenal Červený Kříž, až jsem se musel divit jejich práci, kde měli podělit 1000 vojnů v 30 minutách nějakým zákuskem, byl to obtížný úkol (ale povedl se zcela), za což jen vřele děkujeme.

Zde jsme přiděleni ku pravidelné armádě, ostatní vojsko je z řad odvedených, my evičit nemusíme tak mnoho jako jiní, dopoledne evičíme 3 hodiny a odpoledne jdeme hráti base ball. Ostatní evičí plných 8 a půl hodin, a ký div, že se nám líbí velmi dobře, máme zde pěkný tábor a všeho jiného co potřebujem, nejvíce nás však mrzí, že jsme vzdáleni od města 20 mil. Ale i to má své příčiny.

Psal bych něco o činnosti Sokolů a bratří u vojska, ale určitého nie, neboť jsem ještě nikde nebyl, a zároveň čekám na příští číslo "Sokola Amerického" s dychtivostí i na ty zvěsti hochů našich.

Tímto končím, budu psáti více příště, divím se však, kde jsou ty naše Sokolky i Sokoly, že nedají o sobě žádných zpráv, ačkoliv jsem zaslal několik dopisů, ale zpráv jsem ještě nedostal ani odpovědi od nikoho. Na zdar!

Paul Kopecký, Co. B 44th U. S. Inf.

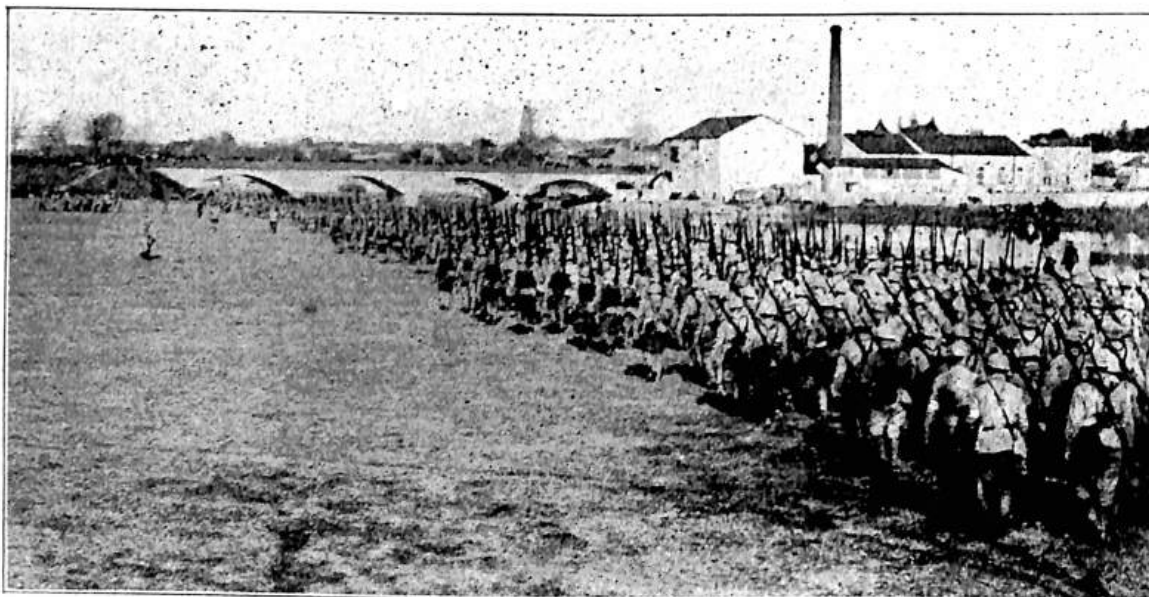
Camp Lewis, Wash.

Cicero, Ill., 18. května.

Zpráva z pětiletého trvání Odboru Sokolek Karel Jonáš ode dne 12. prosince r. 1912 až do roku 1917, dle poslední čtvrtletní zprávy zanešené. — Zakladatelky Od. Sok. Karel Jenáš: Sok. Marie Svobodová, Marie Kirehmanová, Barbora Sinkulova. Odbor slavnostně uveden, dne 31. pro-

since 1912, čítal 44 členek. V roce 1913 přibýly 4 údkyně, pak v roce 1914 58, v roce 1915 55, v roce 1916 25, v roce 1917 8, což dohromady činí 197. Zvolené první činovnice, jež se práci věnovaly, bezplatně, po dobu dvou roků. Starostka Barbora Sinkulová, náměstkyně Marie Sedláčková, starší, tajemnice Eliška Randová, účetní Josefa Forstova, pokladní Marie Svobodová, jednatelka Anna Kratlovská. Výbor majetku Jenie Králová, Růžena Kaslová; početní výbor: Marie Sedláčková, Marie Vrbova, Josefa Štípková; náčelnice Anna Stupkova. Zemřely od roku 1912 do r. 1917 3 Sokolky a sice Marie Zemanová, Anna Dolejšová, Marie Zasadilová. Čest budiž jejich památce! Odstoupily čestně 60. Vyloučeno pro neplacení 7, tak že čítá Odbor Karel Jonáš 130 Sokolek až do posledního čtvrtletní zprávy výborem úředně potvrzené. Celkový příjem za 5 roků \$2328.50, celkové vydání za 5 roků 2206.20. Věnováno z tohoto fondu bratřím Sokolům Karel Jonáš okrouhle \$1400.00, České Svob. Škole v Cicero \$100.00, na účele národní \$67.00 vedle

a sestry. My Sokolové jsme udělali kruh uprostřed sálu, v čele stál br. Otto Očenášek, po pravé ruce jeho otec a po levé ruce br. Albert Jiřina zde právě dlel z Campu Dix. Hudba zahrála amer. nár. hymnu a tu jsem teprve viděl tu věrnost těch br. amer. praporu. Po přehrání hymny br. starosta nám představil br. Očenáška s odevzdáním dárkem od jednoty a oslovil právě, že jest to první vojín z osady naší, který dosáhl tak krásného úspěchu, a přál mu a zároveň i jeho otcí vše dobré. Po té br. Očenášek všem přítomným dal vojenskou poetu za odměnu a zároveň poděkoval bratru starostovi a všem členům jednoty a pravil, že on sám jenom to poznal, k jakému tělesu náleží a že ve prospěch naší staré vlasti a nové učiní, co mu bude možno. Po té slavnosti tážal se přítomných br. starosta, zdali by některý br. něco chtěl přednésti. Přihlásil se ke slovu br. V. Zabranský ml., který v přítomné době je předsedou školní rady a zároveň hasičského departmentu. Br. Zabranský velice pádně promluvil. Co se týká br. Očenáška práce v jednotě, ta je

Přehlídka 21. pluku československé armády ve Francii.

sborového různého vydání, tak že zbývá nyní za pokladní \$122.40.

Františka Nováková, taj.,

Marie Novotná, starostka.

Little Ferry, 26. května.

Již dosti hezká doba uplynula od posledního mého dopisu, co jsem psal a nyní jsem nucen zase přijít s něčím, poněvač dosti látky je po ruce a žádný z bratří se k tomu nemá, aby řekl "hrome tohle napíši" do Sokola, již tak dlouho jsem nic nečetl a látky je dost tak mně nezbývalo nic, než na požádání br. starosty J. Ševce tak učinit. Přední věcí jest zvěst o našem br. Ottu Očenáškově. Životopis našeho br. je asi ten: Pochází z dobré rodiny sokolské. Otec jeho, br. Josef Očenášek jest br. naší jednoty a zároveň nyní zastává místo radního v naší obci. Br. Otto Očenášek sloužil čtyři roky jako pravý voják pod presidentem Williamem H. Taftem, po vypršení lhůty se navrátil domů a hned se přihlásil k státní milici v Hackensack, Company C a hned na to vypukl nepokoj v Mexiku, kam i on byl odeslán s jeho celým 5. plukem, kde dosáhl hodnosti seržanta a nyní má hodnost již jako poručík, kterou obdržel koncem dubna tohoto roku. Po složení zkoušek a projití jich s radostí zajel se podívat do svého krbu rodinného a sokolského. Uspořádali jsme našemu milému br. Ottu Očenáškově večírek dne 4. dubna. Br. starosta nechal svolat všechny přítomné bratry

dosti velká. Cokoliv na jeho bedra bylo vloženo, vše mile rád učinil, a hlavní věcí je, že konal vše poctivě a zdarma. Při té příležitosti starosta prohlásil, že se též podílí ve výboru pro Liberty Bondy třetí půjčky s jinými bratry a pravil, že byla obec naše požádána vybrati 17 tisíc dollarů, a když se vybere jedna taková suma a více, tak že obdržíme hvězdu co odměnu za práci a že jim schází do druhé půjčky 16 set dollarů, aby dostali hvězdu. Tak žádal všechny přítomné, ač ví, že máme všichni již bondy, že snad přece ještě se některý br. najde, který by mohl pomoci. Navrhl br. br. Ch. Fouse, dlouholetého pokladníka jednoty, aby všechny br. a známé, kteří si bondy přejí, zaznamenal. Po prohlášení, zdali by některý br. si přál vzít bond, první byl br. Godfried Vevera ml., který se přihlásil o \$100, kteréž hned vyplatil, druhý byl br. Frank Ryšavý na \$100, bývalý dlouholetý pokladník jednoty naší a zároveň je prvním úředníkem na První Národní Bance v New Yorku, třetím br. Fr. Herma na \$500 a ostatní skorem každý už vzal, tak že se upsalo v malé chvíli přes \$5000. Věř mně, br. pořadateli, že jsem zažil té chvíle jeden šťastný večer, neboť když jsem viděl, jak ti bratři a známí se předháněli v upisování a jsou si vědomi povinnosti v nynější kritické době, tak jsem až zaslzel a se mnou ti ostatní. Sám náš pracovník br. Josef Novotný, jehož hlavu šediny již kryjí, prohlásil: "Bratři dnešním večerem se cítím jako znovu zrozený, neb

jsem si pořádě myslel tak silná jednota, která čítá přes 100 členů, nemohl jsem nikdy s Vámi hnout od kořene, že to upisování vypadne též tak jako obyčejně. Ale byl jsem jednou sklaman a nemohu Vám to ani vysvětlit, jakou radost mám, vída když potřebu zavolala, že jste na prvním místě, jak se na Sokola sluší a patří. Já Vám br. děkuji. A jest to skutečná pravda a učiním pro jednotu co moje síly stačí!" Br. starosta poděkoval všem a prohlásil, že to na něj účinkovalo jako hromová rána a hvězda, že je jistá a zásluhu že má o to sokol. jednota naše. Celkem se vybralo na \$40,000 a na 30.000 je peněz českých, tak jsme udělali co nejvíce mohli. Po tom se rozproutila přátelská zábava, kterou jsme již tak dlouho neměli; potrvála do pozdních hodin nočních. Co se týká našich hochů, jsou pryč a pořádě je nám odebírají, tak že jsme byli nuceni se obrátit na technický odbor, aby nám zaslali cvičitele pro dívky, aby jsme nezůstali s nehlavnějším státi. Přítomným cvičitelem je br. Mysliveček z New Yorku. Následující hoši jsou v armádě Strýčka Sama: br. Otto Očenášek, Josef Pytlík, Václav Lomický, Václav Dvořák, Karel Zimel, Fr. Švec, Pavel Švec, Frank Ranuška, Fr. Krejsa, Petr Janota, Jaroslav Král, Albert Jiřinec, Fr. Hrabák u československé armády ve Francii Josef Straka. Dne 25. května jsme se účastnili přivítání našeho vůdce profesora T. G. Masaryka a zároveň doznávám že něco podobného jsem neviděl. Předně tu obětavost toho lidu, který přijel z celého úkolí až z Pittsburgu z Pennsylvanie i s hudbou a za druhé, že dokázali, jak za prof. Masarykem stojí a jeho práce si váží. Poněvač jsme byli první v pochodu, tak se nám podařilo nejdříve spatřit toho našeho zastance a nehlavnějšího bojovníka za samostatnost českou. Přicházeli jsme ku hotelu Plaza na 5. Ave. mezi 57. a 58. ul., když tu se nám náš bojovník představil, jako národnímu vojsku. Jak jsme jej viděli, také jsme hned se sokolským Na zdar a radostí jej pozdravovali. Průvod byl ohromný. Každý se ubíral uspokojen domů a druzí zase na přednášku do Carnegie Hall, na 57. ul. Radostná zpráva mne potěšila, když jsem se dočetl sloučení Děln. Am. Sok. s Českou Obcí Sok. Mnohokrátě uvažoval jsem o té otázce, o těch krojích, tak jsem si vždycky přál, abych se toho dočkal, aby byl jeden Sokol a jeden kroj, abychom tvořili jednoho Sokola. Sloučení jsem se dočkal a přál bych si, aby se uskutečnilo co nejdříve, neb jsme všichni máti Čechie synové a jak na nás naše dobrá matka promluvila, když nás na svém klíně hýčkala a ku prsu přivinula, nežli česky a ta sladká slova rosou kalená naší drahé matičky bychom měli mít na paměti vždy a protož, když věc tak daleko pokročila, tak bych si to přál jeden Sokol, jeden kroj a to kroj český, poněvač Čechové jsme. Na zdar!

V. Ptáček.

San Francisco, Cal., 1. června.

Bratři! Prokázali jste mi velkou čest zvolivše mne svým starostou a já vždy s úctou vzpomínati budu na toto období svého života. Těší mne tím více, že vykázáli jste mi místo přední právě v době, kdy nadešly dny činů, — kdy Sokol na stráž státi má, kdy splnití musíme povinnosti vůči národu svému i vlasti své. A proto bratři, volám Vás k práci! V San Franciscu pořádán bude bazár ve prospěch Č. N. S. a naší povinností jest snažiti se, aby úspěch byl takový, aby naše osada mohla býti příkladem druhým. Vím, že to dokázati můžeme, věnujete-li se cele tomuto záslužnému podniku, zanecháte-li věcí pro dnešní dobu zbytečných a věnujete-li vše chcen svůj prázdný čas našemu bazáru. Nikdo se nevymlouvej, že's dosti již vykonal. Jsou mezi námi někteří, jichž práce pro naši věc zasluhuje uznání — však veliké procento jest vás, jimž při otázce — co's vykonal? — měl by růměnec polít tvář. V době, kdy bu-

doucnost národa jest na vážkách, kdy nejlepší hoši naši neváhají vstoupiti v řady československé armády a kdy naši doma vzdorují svým katanům ve stínu bodáků a šibenice, nelze svoje svědomí uspati tu a tam nějakým tím dollarem. Zde žádné přirovnání není možné! Dnes musíme pracovat až krev z prstů poteče. Mějme čisté svědomí. A proto vzhůru, bratři, napněme paže. Příležitost dohoniti aspoň částečně to, co bylo promeškáno, jest zde. Pracuj každý tak, by's na výsledek svého snažení mohl býti hrdým. Navštěvujte pilně bazárové schůze, nenechte se nutit, dávejte a pracujte. Hleďte uhájit čest svoji vlastní a čest své jednoty! Na zdar!

Josef Novotný, starosta.

New York, N. Y., 3. června.

Nemohu si odepřít, abych též něco nenapsala do milého "Sokola". Ačkoliv nejsem zvolená dopisovatelka, doufám, že i můj dopis bude přijat, neboť považuji list náš za duši našeho Sokolstva, v které jest zobrazená veškerá činnost naše a v němž každý může přinést a uplatnit své náhledy.

Vrchní velitel gen. Janin, českoslov. armády ve Francii.

Tentokrátě mám potěšitelné zprávy a to zvláště ze cvičení. Již dávno byly naše tužby, abychom byly schopny samostatně si řídit cvičení. Až konečně docílily jsme toho, že naše cvičitelky vypracovaly se tak dalece, že mohou si samy cvičení vésti. Jest to na předním místě sestra náčelnice Růž. Jirsová, která společně se cvičitelkami vpravila se do úkolu toho. Br. Martyny, bývalý cvičitel náš, přispěl laskavě sestrám kde bylo třeba porady zkušeného cvičitele, začez jsme mu velmi vděčny a že cvičení zdárně prospívá jest i důkaz, že sestry při závodech v Newarku obdržely první četovou cenu. Též i ve cvičení žákyň docíleno velkého úspěchu, kde opět sestry Helena Luckova a Frant. Oktaveová, vedle cvičitele br. J. Gregora uplatňují se co nejlépe. Byly jsme vždy náhledu, že silný mužský hlas musí ovládati v našich cvičeních, což zajisté bylo mylné. Pohled'me jen do městských škol, kde učitelka si dovede získati autoritu ve třídě mnohdy nezvedených hochů. Proč by u nás nebylo dbáno mírného hlasu ženy? Vše záleží na zavedení pořádku a poslušnosti.

Vždyť každé jednotlivé evičence má záležeti na tom, aby ta hodina evičební uplynula čo nejlépe, proto po celodenní práci přicházíme do evičení, abychom se mile pobavily. Těší nás, že sestra náčelnice si dovede udržeti pořádek a sestry evičenky oceňují námahu a obět' její a odměňují se vzorným chováním svým.

Však ne jen ve evičení i v práci národní se podílí celá řada sester, jak již sestra dopisovatelka v minulém dopise napsala. Zvláště ale se musím zmíniti o naší Sokolce Ant. Vejnoskové, která se ses. Vančurovou, členkou Děln. Am. Sokola, v čele druhých dělnic, zaměstnaných v továrně The Wolf Company, vymohly, aby český prapor byl vztyčen na továrně vedle praporu spojenců. Následující dopisy vysvětlí laskavým čtenářům jak dovede dívka zde narozená a vychovaná cítiti pro svůj národ z kterého pochází:

"Department of Publicity,
Washington, D. C.
Gentlemen:

It is rather important that we be advised whether or not we have the privilege of placing in our plant a Bohemian flag beside the American, French, English and Italian flags now flying in our plant.

We are working on some government orders and the Bohemians in our plant have thus far shown extreme loyalty in backing the Liberty Loan and working each week for the American Red Cross, and they have taken offense at the fact that we are not flying their flag.

Will you kindly advise us whether or not Bohemia is recognized by America as an Ally, and if not, whether or not we should as an American organization allow the Bohemian flag to hang in our plant.

Your very truly,
(Signed) W. Irving Wolf.
Committee on Public Information.
April 25, 1918.

Mr. W. Irving Wolf, Pres.
The Wolf Company,
New York City.

My Dear Mr. Wolf:

In reply to yours of the 22nd, I am very glad to say that the Department of Justice informs us there is absolutely no reason why a Bohemian Flag should not be placed along side those of the Allies.

We, ourselves, have many evidences that there are not Americans more active in the fight for Liberty than those of Bohemian blood.

Your very truly,
(Signed) Robert R. Whiting,
For Director Foreign Dept."

Přály by jsme si, aby všichni bratři a sestry tak pracovaly a smýšlely, což jest jistě povinností jednoho každého upřímného Čecha i Česky. Třeba jsme byly občany této velké Republiky, naší nové vlasti, nemusíme zapomínati svého původu, ke kterému se vždy můžeme směle hlásiti, to nám jen slouží ku etí! Na zdar!
Marie Šimůnkova.

Arnošt L. Křižan:

PRIVĚT.

K spojení Slovenského Sokolstva s Českým.

Motto: Z osamelých sa havránov
zmenil v krdeľ Sokolov.

(Andrej Sladkovič.)

POVÁŽ junáku čo slovo
"Sokol" u nás značí?
Nemysli na vtáka toho
"dvojhlavej" — žobrači,

lež Sokola čo z étheru
bystrým ziera okom.
Mysliš, že sa mu vyrovnáš,
abo si mu sokom?

Sokola si predstavujem
bratu inak cele,
nie nízkeho vychlubača,
čo vždy "hubou" mele.
Keď však príjde na otázku
rod a jeho sláva,
tam už podliak sa nehlási
za tie jeho práva.

Šuhaj Slovák, tiež Sokol Čech
inak smýšľa veru,
ten nikdy nezapodieva
s takou sa príšeru,
on, keď ho zavolá národ
i Spojené Štáty,
Ide, — jeho rozhodnutia
nikto viac nezkláti.

Lebo cení iste že viac
najsvätejšie práva,
Takému ja vždy prívolám:
Bratu, buď ti sláva!
Preto slovenskí junáci
majte sa vždy k činu
kým čas, — potom nedávajte
na nikoho vinu!

Spojte že sa už spoločne
Slováci i Češi,
bezodkladne, bo kto váha,
ten zaiste hreší.
No, a hrešiť proti rodu
je vera čin podlý,
preto hľadte, aby ste sa
čím skor spolu shodli!

Spolu bratia postupujte,
veď ten čas je krátky,
Sokolci a Sokolky
nekráčajte zpiatky!
Bo Čech, Slovák v budúcnosti
má veľký podiel;
sme jeden kmen, no a v reči
len malý je rozdiel.

A keď raz sa nám podarí
náš cieľ, naša snáha,
keď zmožu Spojenci toho
prekliateho vraha,
pustíme sa v pochod slavný
do rodného kraja,
Sokoli spriaznených vetiev
Čech, Slovák, tí dvaja.

Tam si národ Čech slovenský
zarazí svoj stánok,
veru iste na znak toho
už vidím červianok,
Červianok budúcej doby,
čo ožiarí svety,
Na oslavu zveladenia
Slavianskéj Osvety! —

ZÁPISY A RÚZNÉ ZPRÁVY

ZÁPIS O PRAVIDELNÉ SCHŮZI VÝKONNÉHO VÝBORU SOKOLSKÉ OBCE.

konané dne 27. května r. 1918.

Schůzi zahájil starosta br. Čermák za přítomnosti 11 zástupců. Nepřítomni bři.: Paskovský, Roubal, sestra Pejřilová, Panková. Omluvena sestra Pánková.

Po přečtení zápisu o pravidelné schůzi ze dne 29. dubna, jehož obsah přijat, jak podán, starosta br. Čermák gratuluje pokladníkovi br. Hákovu ku jeho brzkému uzdravení z tak vážného zranění, též i k jeho 50tým narozeninám. Br. Háček vřelými slovy děkuje za pozornost jemu věnovanou.

Těl. Jed. Sokol Čechie dopisem vysvětluje příčiny nevydání přestupních listin bratrům Rudolfům, což vzato na vědomí.

T. J. S. Portland, Ore., oznamuje vyloučení A. Krajička pro nedodržení slibu vstoupení do československé armády.

Sokol Detroit zděluje, že poplatky pro Č. N. Sdružení budou vybírány příští čtvrtletní schůzi.

Č. A. J. Sokol St. Paul, Minn., stěžuje si, že nebyla uvědoměna o poplatku pro Č. N. Sdružení. Jednatel poukazuje na to, že zpráva o poplatku byla na téže listině s návrhem na jmenování Dr. Štefanika čestným členem, kteráž všem jednotám stejnou dobu byla poslána.

Br. Fr. Hažmuka z Newark, N. J., žádá o vyřízení jeho stížnosti a po zdělení jednatele o rozmluvě s tímto v New Yorku usneseno, aby Ústřední Výbor Župy Východní záležitost onu projednal.

Br. Vančura účetník T. J. S. Žižka, Dallas, Tex., zasílá \$35.00 na povinné poplatky a slibuje zaslání zpráv v brzkém čase.

Vyzvání Matice Vyššího Vzdělání k nominaci a volbě členů do Výkonného a Dozorčího Výboru, předáno předsednictvu k vyřízení.

T. J. S. Tábor Slovanské Lípy žádá o záslužní listinu A. E. Erharda, jelikož k ní jest oprávněn dle zdělení jednatele, má mu býti vystavena.

Fr. Huml, pokladník Těl. Jed. Sokol Bohemia v Long Island, N. Y., zasílá \$9.00 k vyrovnání dluhu za příspěvky a zděluje, že náčiní a ostatní sokolské potřeby jsou uloženy v budově Č. S. P. S., aby bratři až z vojny se vrátí, mohli obnovit činnost jednoty.

T. J. Sokol Chicago stěžuje si do nesprávného dodávání Sokola Amerického a sledává vinu na výpravčím. Jednateli uloženo s výpravčím onu záležitost vyřídit a zdělit mu, že stížnost ta není ojedinělá.

Sestra Šimůnková, účetnice T. S. Dívek a Paní v New Yorku, oznamuje příčiny neposlání poplatků pro Č. N. Sdr. a jednatelem uloženo, deptsati jmenovanému sboru, že bratrská jednota New York ochotně se řídí s usnesením Výk. Výboru, a že sbor Dívek a Paní má tak činiti zvláště, když usnesení Výk. Výb. v této záležitosti schválil.

Pořádající Výbor sletu Sokolské Župy Střední žádá o půjčení štočku pro sletový plakát. Br. Doležal uvoluje se vyšetřiti, kde štoček ten se nalézá.

Sokol Havlíček-Tyřš opětuje jejíž žádost o svolání sjezdu, třebaž se zmenšeným počtem zástupců a návrh ten doprovází důvody, usneseno o návrhu jednati po podání zpráv zástupců Sokolské Obce ze sjezdu jednoty Děd. Amer. Sokola.

Čteny účty: The Franklin Co. za štočky pro květnové číslo v obnosu \$29.13 poukázány ku vyplacení. Podobně stalo se s účty bři. Vonáška a Doležala, znějící každý na \$36.00

za ztrátu času účastenstvím na sjezdu jednoty Děd. Amer. Sokola.

Na to br. jednatel podává obšírnou zprávu o výsledku poslání jeho na sjezd Jed. Děd. Amer. Sokola a zprávu tu doprovází čtením výtažků ze zápisů o sjezdu, pokud se týkaly slučovací otázky, kterých si byl vyžádal od samotného sjezdu, když br. A. Doležal doprovázel zprávu jeho do datečným zdělením, rozpravena rozprava o celé záležitosti a na konec usneseno zprávu přijmouti. Hned na to vzat na přetřes návrh na odbývání sjezdu podaný Sokolem Havlíček-Tyřš a při tom brán zřetel na odporužení sjezdu Jed. Děd. Amer. Sokolů, by sjezd nejen konán byl, ale aby každá jednota na něm zastoupena byla. Po delší rozpravě na návrh br. Kubce usneseno, aby návrh Sokola Havlíček-Tyřš byl předložen jednotám k odhlasování a aby byl doprovázen vysvětlením sepsaným br. Čermákem spolu s datem, kdy sjezd by měl býti konán a s upozorněním, by v každé jednotě začalo se ihned pracovati na opravě stanov. Dále usneseno, by každá jednota byla oprávněna pouze k jednomu zástupci, kterýž by měl právo hlasovací dle počtu členstva a sjezd zahájen býti má v pondělí dne 14. října v městě Clevelandu.

Br. Dr. Rudiš-Jičínský zděluje, že vyšetřil v úřadovně místní spolkové pokladny, že válečná daň ze vstupenek prodávaných ku sokolským zábavám musí býti placena. Což by každá jednota na vědomí vzíti měla.

Usneseno, že žádná jednota, která by neměla všechny příspěvky, poplatky pravidelné i mimořádné zapraveny, nebude moci býti zastoupena na sjezdu.

Odevzdání diplomu čestného členství profesora Masaryka ponecháno k vyřízení předsednictvu.

Jednatel oznamuje, že odevzdání diplomu čestného členství panu Frothinghamovi ponechal předsednictvu T. J. Sokol New York, protože v době, kdy v New Yorku dlel, pan Frothingham města vzdálen byl. Schváleno.

Starosta Župy Střední br. Mueller oznamuje, že u některých jednot jsou ženské odbory, které nepatří k Sokolské Obci, že jim dosud byla dávana příležitost k společnému veřejnému vystupování, ač náklad s tím spojený nepomáhaly nésti. Usneseno, by v budoucnosti takým odborům nebylo dovoleno společně vystupovati a v příštích stanovách určit, že, jakmile odbor je založen, musí státi se členem Sokolské Obce. Jednatel má dopsati všem nezdruženým odborům, aby se připojily.

Bři. Vonášek a Doležal podávají zprávu o návštěvě tábora Československé armády v Stanford, Conn., popisují budovy a zařízení téhož a uvádí potřeby, které by odčiněny býti měly. Usneseno hleděti na prvním místě zásobiti chudíčkou knihovnu nějakými knihami a vojenskému výboru dáno na vědomí, aby stížnosti tlumočené odčiněny byly. Br. Doležal zděluje, že br. A. J. Čermák slíbil získati nějakou peněžitou pomoe pro Československou armádu a usneseno, učiniti výzvu v Sokole Americkém a působiti v jednotách našich k tomu, by co nejvíce knih a čítací látky posláno bylo do Francie pro Československou armádu. Zástupci také mluvili s předsedou Č. N. Sdružení, br. Fišerem, a zdělili mu stížnosti, které byli přeslechli v New Yorku.

Uvádění Sokolie ve Philadelphii zástupci se nemohli účastniti, protože dostali vědomost o schůzi Sokolie příliš pozdě. Zástupci také navštívili Sokol Blesk v Baltimore, Sokol Říp v Pittsburghu a br. Doležal učinil zájezd do Clevelandu, kde byl přítomen veřejnému evičení Sokola Havlíček, upozorňuje na důležitost zakročení ve prospěch spojení Sokola Čech se Sokolem Havlíček, jelikož stanovy ukládají Výk. Výb. nasaditi páky v tomto směru, usneseno Sokolu Čech výhody spojení takového pro Sokolstvo v Cleve-

landu a národnosti naší zvláště předložit. Na cestě také se sešli s bratry vojíny různých jednot, navštívili různé schůze národních těles.

Dr. Rudiš-Jičínský zděluje, že řečnil v Minneapolis na manifestačním dnu, pořádaném ve prospěch Č. N. Sdružení a že den ten potkal se se zdarem morálním i hmotným pro účel, za kterým byl pořádán.

Br. Šimeček upozorňuje na časopis Chicago Journal, který jediný z chicagských denníků téměř denně přináší redakční úvahy o otázce československé a žádá, by resoluce bylo vydavatelstvu za příjeň tu projeven dík, zároveň předkládá resoluci podobného smyslu. Usneseno, by resoluce ta byla podepsána za Výk. Výb. Sokolské Obce a zaslána vydavatelstvu, jakož i v překladu uveřejněna byla v československých časopisech.

Týž bratr upozorňuje na dopis br. Dr. Bílka uveřejněný v květnovém Sokole Americkém a protestuje proti popřívání místa podobným výlevům zlehčujícím Národní Sdružení. O záležitosti této rozpravena debata, která zakončila usnesením, by br. pořadatel nepropůjčoval více místa podobným nemístným útokům.

Náčelník Sokola Tábor Slov. Lípa, br. B. Veselý, poukazuje na usnesení Župy Střední ohledně neúčasti na slavnosti zdobení hrobů na Česko Národním Hřbitově a dotazuje se, zda by v tom nějaká změna nemohla býti učiněna, protože je to otázka místní, dáno na vědomí br. Veselému, by řídil se usnesením župním a chtěl-li členové jmenované jednoty neb některé jiné průvodu se účastniti, by tak učinili v občanském obleku.

Jednáno o získání Těl. Jed. Sokol Town of Lake za člena Sokolské Obce, k tomu br. Vonášek zděluje, že jednota ta zvolila do sjezdu br. Rud. Vacka za zástupce a že jest naděje na přistoupení její.

Br. jednatel předkládá finanční zprávu za měsíc květen, jež zní následovně:

Příjem do 25. května.

Sokolky Renata Tyrš do fondu sjezdového.....	\$ 21.20
Sokolky Omaha za přísp.....	3.55
Sokol Oak Park za přísp. \$18.55, pro Č. N. S. \$18.60..	37.45
Plzenský Sokol za přísp. \$110.35, do f. sjezd. \$19.75..	130.10
T. J. S. Ord, Neb., za přísp. \$18.05, do f. sjezd. \$3.30..	21.35
Sokolky San Francisco, Cal., pro Č. N. S.....	8.40
T. J. S. Timken, Kans., za přísp. \$3.85, pro ČNS. \$3.60	7.45
T. J. S. St. Louis za přísp. \$64.25, pro ČNS. \$60.90..	125.15
T. J. S. Praha, Prague, Okla., za přísp.....	10.45
T. J. S. Little Ferry pro Č. N. S.....	26.70
T. J. S. Mladočech, za přísp. \$23.70, pro ČNS. \$23.70	47.40
T. J. S. Montgomery, za přísp.....	16.20
Kopecký Fr., Omaha, Neb., za Cvičení skupinová....	2.00
T. J. S. Říp, Pittsburgh, Pa., do fondu sjezd.....	21.10
T. J. S. Žižka, Dallas, Tex., za přísp.....	35.00
T. J. S. Howells za přísp.....	12.80
T. J. S. Newark za přísp.....	16.80
T. J. S. Bohemia za přísp.....	9.60
T. J. S. Tyrš, Cedar Rapids, za přísp. \$48.40, do fondu sjezdového \$18.80	67.20
Sokolky Chicago pro Č. N. S.	65.10
Fr. Paul, Chicago, Ill., za 11 knih skupin.....	13.75

\$ 698.75

Z min. měsíce 5,066.59

\$5,765.34

Vydání 565.73

Zbývá \$5,199.61

Vydání v květnu:

Čís. čeku:

167 Ústř. Výbor Župy Střední od Sok. Mělník.....	4.05
168 Dr. J. Rudiš-Jičínský za pořádání květ. S. A. ...	45.00
169 J. Košar, za pořádání Tech. Hl. v květ. S. A. ...	15.00
170 J. R. Jičínský, pro zajatce.....	31.12
171 Vonášek T., náhrada za čas ku sjezdu jed. DAS.	36.00
172 Doležal A., náhrada za čas k sjezdu jed. DAS.	36.00
173 The Franklin Co., za štočky.....	29.13
174 Národní Tiskárna za tisk květnového Sok. Am.	369.43

Celkem \$565.73

Příjem:

Za přísp.	\$391.85
Do f. sjezd.	84.15
Pro Č. N. S.	207.00
Pro Ú. T. O.	15.75

698.75

Z min. měsíce 5,066.59

5,765.34

Vydání 565.73

\$5,199.61

Vydání:

Za tisk Sok. Am.	\$309.43
Doprava Sok. Am.	60.00
Redakce	60.00
Štočky	29.13
Různé	107.17

565.73

Finanční stav Sokolské Obce na konec května 1918.

Dluhopisy	\$5,000.00	Fond sjezdový	\$2,953.63
Směnečné pohled. ..	1,353.05	Fond sjezd. směn. p.	109.00
Hotovost v poklad. 5,199.61		Fond Sokolské Obce	300.00
Záloha na nářadí..	785.61	Fond úrazový	404.00
		Fond kursový	104.85
		Fond Ú. M. Š.	6.20
		Fond Č. N. S.	1,041.38
		Fond Ú. T. O.	916.36
		Různé	15.15

\$5,892.69

Cyril Popelka, tajemník.

ZÁPIS O SCHŮZI Ú.T.O., KONANÉ DNE 2. ČERVNA 1918.

V květnu schůze nebyla, protože jednatel Ú. T. byl na sjezdu Jednoty D. A. S., kde se jednalo o úplném spojení.

Těto červnové schůzi přítomni byli: sestra M. Kazdova, bři.: Fr. Pecival, J. Čermák, Jos. Pokorný, Č. Jebavý, J. Žitný, J. Tomeš. Předsedal J. Paskovský a zápis vedl jednatel T. Vonášek.

Zápis o schůzi dubnové čten a schválen. Čten dopis bra. Fr. Drassala a usneseno žádané doporučení mu dáti, obstarati pro něho diplomy pro okrskové závody, do Foley poslati hrazdu, když Sokol Chicago ji daruje o což se přimluví br. náčelník. I druhá hrazda, které Sokol Chicago nepoužívá, má býti poslána do Antiga, Wis. Pokud se týče dotazu ohledně výše poplatku cizonárodních mládků podílejících se na cvičení v tamní jednotě, odkázáno dobrozdání jeho jednoty, neb jest to otázka zcela místní. Bratr Drassal popisuje též nečinnost u jednot v Hopkins a boj jaký veden je proti nově zakládané jednotě v Lonsdale, Minn.

Čten dopis bra. K. Jadrníčka ze Cedar Rapids, v němž se zmiňuje o potřebě pomůcek pro cvičitele k vedení cvičení mládeže a také přikládá 22 tabulek, které vypracoval, aby potřebě té odpomohl. Dále poslal 17 tabulek prostných pro muže. Ú. T. O. byl potěšen touto ochotou vzácnou a řídkou a rozhodl se dáti prostná pro muže bru. pořadatelů Techniké hlídky k posouzení a možnému použití. Cvičení pro mládež

mají býti s díky vrácena, neb kniha Dětský Tělocvik, o kterou již delší dobu Ú. T. O. s br. Čermákem vyjednával, blíží se svému zakončení a bude již co nejdříve vydána, všem nedostatkům pomůckou řádně pro vedení cvičení mládeže od pomůženo bude. Když přečten dopis sestry Leo. Olšakové, náčelnice Sokolek Nová Vlast v Clevelandu, k němuž připojen i nákres úboru cvičebního pro Sokolice, usneseno obrázek připojiti k ostatním a předložiti ho sjezdu. Při tom také jednáno o tom, zda možno činit rozhodnutí pro Sokolice Župy Střední v otázce, zda mají vystoupit se šátečkem na hlavě neb bez a usneseno odkázati otázku tu Technickému výboru župnímu, protože je místní. Vzhledem k tomu, že V. V. dal k odhlasování jednotám návrh na konání sjezdu se zmenšeným počtem zástupců a to jest za každou jednotu by byl pouze jeden zástupce a protože by se tím třeba zabránilo zvolení zástupců techniky znalých, navrhuje br. Čermák doporučiti V. V., by do sjezdu povolání byli vnitřní náčelník, náčelníci Žup a ti aby ve sjezdu byli členy výboru k úpravě stanov pro vedení technické a výlohy s tím spojené by hrazeny byly z fondu sjezdového.

O návrhu tom delší dobu rokováno a na konec přijmut.

Uspěšeno počítati br. F. Paulovi \$1.25 za knihy Skupin prodané v koleji, v níž vyučuje. Jednateli uloženo vyšetřiti, jak by možno bylo zužitkovat zbylé pamětní odznaky ze sletu býv. Župy Střední N. J. S. Br. Paskovský požádán o rozeslání návrhu bra. Košáře na stanovy Technického Odboru členům Ú. T. O. k uvážení. Jednatel podává zprávu o sjezdu Jednoty D. A. S. a táž s uspokojením přijmáta.

Příjem v dubnu	\$12.68
Příjem v květnu	15.75

Celkem	\$ 28.43
Z min. měsíce	928.79

Celkem	\$957.22
Vydání v dubnu ček 157	\$15.00
Vydání v květnu ček 169	15.00
Vydání v květnu ček 173	10.86

40.86

\$916.36

Tom. Vonášek.

Sepsal

ZPRÁVA ZA I. ČTVRTLETÍ 1913. — Příloha.

[illegible]

Vydání.

[illegible]

PRVÝ SLET SOKOLSKÉ ŽUPY STŘEDNÍ v Chicagu, 6. a 7. července 1918.

Přátelé, drazí bratři a sestry!

Spojené Sokolstvo české sorganisované v nové **Župě Střední Sokolské Obce v Americe**, koná letos svůj **Prvý Slet a závody** ve dnech 6. a 7. července v Chicagu. Bude to první společné vystoupení českého Sokolstva po lonském spojení, kdy sloučeny byly bývalá Národní Jednota Sokolská a Župa Fugner-Tyršova; doufáme proto, že bude to největší svátek Sokolstva, jaký kdy české Chicago vidělo.

Necht' ve dnech těchto, kdy v dáli za oceánem zuří divý boj, kdy legiony našich bratří zápasí s odvčným nepřítelem našim, zástupy sokolské přinesou i nám zde povzbuzení a osvěžení; necht' ovládnou a získají k dalšímu zápolení veškerý slovanský lid velikého Chicaga.

K sletu našemu upřímně zveme jak bry. Chorvaty, Poláky, Slováky i Srby sdružené v bratrských jednotách sokolských, tak i veškeré vlastenecké spolky české.

Pořad sletu jest následovní: V sobotu 6. července budou po celý den závody, večer o 8. hodině (park otevře se v 6 hodin), pak velká **Sokolská Beseda** s pestrým programem v Plzeňském Parku na 26. ulici a Albany Ave. — Vstupné 50c za osobu.

V neděli dne 7. července bude slavnostní průvod, který vyjde od budovy Sokola Chicago na Kedzie a 24. ulici přesně v 1 hodinu odpoledne a ubíratí se bude ulicemi české Kalifornie na evičiště do Plzeňského Parku, kdež bude provedeno veřejné evičení celé Župy Střední.

Po evičení bude volná zábava. Vstupné pro odpoledne i večer 35c za osobu.

Spolky a jednoty sokolské, jež účastní se průvodu, necht' dostaví se v neděli 7. července přesně ve 12 hodin v poledne k budově Sokola Chicago; spolky, jejichž členové mají stejnokroj, necht' dostaví se v stejnokroji, jinak stačí občanský oděv.

Vedení celého průvodu má župní náčelník br. Jarka Košar, jehož pokynům nutno se podrobiti.

Přihlášky spolků, zejména těch, jež účastní se průvodu, přijímá župní jednatel br. M. Brichta, 2538 So. Turner Ave. nejdéle do 4. července 1918.

Zveme vás ještě jednou co nejsrdčejší a končíme se sokolským "Na zdar!"

Za Sokolskou Župu Střední

Dr. Ant. Mueller, starosta; Jarka Košar, náčelník;
M. Brichta, jednatel.

Za slavnostní výbor:

Jan Mrázek, star.; Jan Makyta, pokl.; M. Brichta, jednatel.

NOVÍ, Odstouplí a Vyloučení členové.

— Do Sok. Jed. Blesk v Baltimore přijat byli: Alois Zeman a Alexander Losovský.

— Do sboru Sokolek Blesk v Baltimore přijata byla Barbora Tesar.

— Do T. J. S. Tyrš, Cleveland, O., přijat byl Karel Mulač. Odstoupil Josef Pták a F. Koniček. Pro neplacení vyloučení Fr. Vezner, Karel Ketz, Jan Kubík. Do armády Sp. St. odveden Václav Řábek.

— Do Sokola Čech v Clevelandu přijati byli: Frank Kníže, Martin Kule, Anton Cipera, Charles Cipera, Tomáš Vacek, Frank Jiruš, ml., Frank Jirout, John T. Klíma, Otto Květ.

— Ze sboru Sokolek Tyrš v Clevelandu odstoupily Hilda Niederlová a Albina Klukanová.

— Do sboru Sokolek Nová Vlast v Clevelandu uvedny byly: Aloisie Drda, Maie Hájek, Rosie Hoch, Marie Podležak, Lillian Krupka.

— Do T. J. S. Nová Vlast v Clevelandu přijat byl W. C. Fišer. K vojsku odveden byl Fr. Nekvasil ml. Odstoupili: Jan Tichý, Fr. Kvarda. Vác Trousil, minule oznámený co vystoupil, jest nadále členem.

— Ze Sokola Cleveland, O., vystoupili: Jan Bláhovec, Frank Šmíd, Karel Přenosil.

— Z T. J. S. Omaha, Neb., vystoupil Vác. Vavříčka.

— Do T. J. S. Tyrš v Omaha, Neb., přijat byl Frank Kurc. Vystoupil Josef Zich. Vyloučení byli: Karel Šafařík a Josef Vaněk ml. Do armády Sp. St. odveden byl Fr. Kopecký a k Československé armádě odejel Jan Wenbauer.

— Do T. J. S. Moravan, Toledo, O., znovupřijal Jan Bedrava. Odstoupili Jan Jurásek a Martin Hornáček.

— Do T. J. S. Fugner-Tyrš, So. Omaha, Neb., přijat byl Lad. Červený. Znovu přijat Frank Vomačka. Pro neplacení vyloučen Steve Mareček.

— Do T. J. S. New York přijati byli: Krel Tréa, Albert Maršik, Karel Kratochvíl, Květ. Vejnosa II., Frank Švec.

— Do T. Sh. Dívka a Paní v Newarku přijata byla Hedvika Beneš. Odstoupily Vilhemina Ulman, Helena Ulman a Marie Novák.

— Od Sokola Owatonna, Minn., obdrželi odstupní listiny Robert Fišar a Karel Sršen. Přest. listinu obdržel Oldřich Meiner.

— Do T. J. S. Montgomery, Minn., přijati byli: Fred. Linberger, Alice Linberger a pl. Ben. Linberger. Pro neplacení byl Fr. Bušta.

— Do T. J. S. Minneapolis přijat byl Josef Bartoš.

— Z T. J. S. Fort Worth, Tex., vystoupil Fr. Dobeš. Přijat byl Fr. Macháček.

— Do T. J. S. Berwn, Ill., přijat byl Anton Jelínek. Z vojska propuštěn byl Václav Sedivý. Službu vojenskou nastoupili James Prokopec a Josef Tomajer. Pro nepořádné chování a špatné vyjádření se o Sokolstvu vyloučen Jan Majerhofer. Další oznámení: Přijati byli: Jan Knotek a Eman Lažanský. Do armády Sp. Států vstoupili Josef Tomajer, Frank Cícha, Vlastimil Jelínek. Do Československé armády vstoupil Jindřich Vydra.

— Do T. J. S. Edwardsville, Ill., přijat byl Josef Levora. Pro neplacení vyloučení: Václav Tríkar a Jan Schejbal.

— Ze sboru Sokolek Mladocích, Racine, Wis., odstoupila Li-buše Zíka.

— K žen. Odb. Sokola Havlíček v Chicagu přistoupily: Anna Vycha, Františka Poslušný, Marie Nováková, Marie Šejnová. Odstoupila Agnes Lhoták.

— Do sboru Sokolek Slávských v Chicagu přijaty byly: Maryša Zďárská, Růžena Křížková, Emilie Rojtova, Pavlína Cífková, Ottilie Havránková, Anna Hegnerová, Marie Malíková, Růžena Švarzova, Teresie Janková, Marie Kotrbatá, Anna Kotrbatá, M. Šaulová, Růžena Kmínková, Anna Svobodová, Anna Nováková, Hedvika Krkavcová, Vlasta Brichtová. (Adresy nových neudány, proto nemožno list zasílati.) Vystoupily: Alžběta Pánková, Růžena Duchoslavová, Marie Bryceová, Marie Kráječvičová. Vyloučeny pro neplacení: Lud. Varišova, M. Mrázková.

— Do Sokola Havlíček-Tyrš v Chicagu přijati byli: Alois Zima, Karel Kotek, Erwin Witenborn, Josef Pech. S přest. listinou od Sokola Čechie přijati byli: Karel Rudolf, Jar. Rudolf, Fr. Bezkostný. Znovupřijal odestovaly Fr. Olšer. Členství se vzdal Robert Kruš.

— Do Sokola Slávského v Chicagu přijati byli: Jaroslav Stach a Václav Machek.

— Do Sokola Chicago přijati byli: Wm. Koukola, Fr. Luňák, Bohumil Poláček, Frank Kočí, Ed. Soukup, Anton Marek, Josef Černocho, Ant. Beránek, K. J. Brož, Ferd. Bureš, Zemřeli: Jos. Z. Uhlíř, J. Hrdina. Odstoupili: Fr. Mourek, ml., Fr. Hrstka, K. Vacek, E. Mykoto.

— Z T. J. S. Tábor Slov. Lípy v Chicagu vystoupili: Jiljí Maršik, Jos. Špachman, Vojtěch Jílek, Ernin Bureš. Vyrovnal se a čestně vystoupil v roce 1917 vyloučený Fred. Bartůnek. Zemřel Ant. Rokos.

— Z T. J. S. Rozvoj v Chicagu vystoupil Jaroslav Fotter. Pro neplacení vyloučení byli: Arnošt Capek a Adolf Meškan.

— Ze sboru Sokolek Rozvoj v Chicagu vystoupily: Emma Matoušek, Emma Skala, Františka Tyrný, Stela Schultz. Pro neplacení vyloučena Marie Kačer.

— Do Sokol Slávoje v Chicagu přijati byli: Ferd. Kudlata, Alex Pechar, Josef Tomášek, Karel Fencel, Frant. Komárek, Josef Buňata, Václav Marek, Karel Heřmánek, Václav Horn, Josef Partingl, Ed. Musil, Frant. Zíka. Z armády čestně propuštěn byl Emil Wurm. Další oznámení: Přijati byli Bedřich Svoboda a B. Francík. Odstoupili: Jaroslav Hoena, Bohumil Šemík.

— Do T. J. S. Komenský v Chicagu přijati byli: Karel Z. Jež, Jan Řiška. Vyloučen Fr. Taták.

— Do T. J. S. Čechie v Chicagu přijat byl Jindřich Ort.

— Do sboru Sokolek Tábor Slov. Lípy v Chicagu přijata Justina Zvolský. Odstoupily Blažena Šuster a Matilda A. Peters.

VOLBY.

— Ženský Odbor Sokola Slávského zvolil následující činovnice: Starostka Julie Vinklárková; náměstka Anna Pejřilová; jednatelka Marie Brichtová; účetnice Marie Kačerová; pokladnice Antonie Nekolová.

RODINA

obrázkový týdeník, založený Karlem Jonášem
před 40 roky.

Šest stran časových všesvětových obrázků v každém čísle. — Dva napínavé romány v pokračování v každém čísle. — Úplná moderní noveletta v každém čísle. — Zajímavosti pro ženy, muže a děti v každém čísle. — Samotné obrázky mají cenu předplatného. — Tisk na krásném hladkém papíře, obálka barevná. — Úpravou a obsahem "Rodina" se ve všem rovná anglickým magazinům. — Jest to časopis pro celou vaši rodinu, který jistě vzbudí zájem mladší české generace, zrovna jako generace starší, protože jím podáváme veřejnosti krásnou publikaci, jaké dosud nebylo. — Nezapomenejte, že "Rodina" je 40 roků stará, že není zkušebním podnikem a že ji neodebíráte, protože vám dosud do rukou nepřišla. Počínáme krásným obrázkovým zdáním nyní, protože věříme, že čehoameričané zasluhují si krásné publikace prvního řádu. — Předplat' se si \$2.25 na rok. Požádejte o číslo na ukázkou, jež s radostí vám zašleme. První číslo čtyřicátého ročníku vyšlo 7. června 1918.

"SLAVIE", 2544 S. Millard Avenue, Chicago, Ill.